

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravišstvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Mesto — podeželje

Med obema mora vladati vzajemnost in sloga, ki ima svojo gmočno podlago v medsebojni gospodarski odvisnosti in navezanosti. Po katoliških načelih je ta vzajemnost zasnovana v tem, ker tvorijo vsi stanovni dele narodnega organizma. Med deli narodnega organizma pa mora vladati isti odnos odvisnosti in povezanosti, ki vlada med deli kakšnega človeškega telesa. V tem oziru stoji na prvem mestu kmečki stan, in sicer ne samo radi tega, ker skrbi za prehranjevanje vseh drugih, marveč tudi zato, ker je neusahljiv vir zdrave ljudske življenjske sile v telesnem in duševnem oziru.

Za slovenski narod ima kmečki stan še ta poseben pomen, da je ohranil slovensko zemljo in na njej slovensko kri in slovensko govorico. V nekdanji državi so se bila mesta in trgi, posejani po slovenski zemlji, po veliki večini odtujila slovenskemu duhu ter se vdala nemškutarstvu, lahonstvu in mažaronstvu. Slovenski kmet pa je v potu svojega obraza obdeloval slovensko zemljo, v slovenskem jeziku govoril s svojimi otroci, v slovenščini molil Boga ter mu pel slavo po cerkvah. Njega ne zadeva nobena krivda, ako so tisti, ki so se z dežele izselili v trge in mesta, malikovali nemškutarstvo. Z odselitvijo v mesta in trge so se rojenci kmečkih hiš izneverili slovenski kmečki vernosti in pobožnosti, se udejvali liberalizmu in po pristnem laži-svobodni selnem načelu sebičnosti zapisali svojo slovensko dušo večinskemu narodu, od katerega so pričakovali več časti in koristi. To bi moralo priznati »Jutro«, ne pa v ponesrečeno obrambo nekdanj nemškutarskih mest in trgov tudi kmete dolžiti narodne nezavednosti.

Še na drugo JNS nedoslednost je treba pri tej priliki opozoriti. »Jutro« kaže na globok prepad, ki je nekdanj zija med mesti in trgi ter njihovo kmečko okolico. To stanje da je bilo neprirodno, ker sta mesto in kmečka okolica dva dela ene in iste celote, ki ne moreta funkcionirati drug brez drugega. Dvajsetletni razvojni proces v naši državi da je ta neprirodni prepad odstranil ter mestno in kmečko prebivalstvo povezal v harmonično narodno celoto. Če veruje »Jutro« svojim lastnim besedam, zakaj pa nasprotuje ukrepom sedanje vlade, ki hoče to harmonično celoto dejansko zgraditi s tem, da združuje okoliške kmečke občine v občinsko celoto s trgi in malimi mesti? Liberalizem je dosleden samo v sebičnosti. JNS gre za ohranitev liberalnih trdnjav, čeprav je to radi umetne ohranitve ostankov nemškutarije na škodo hvalisani narodni celoti.

Mala zveza na Bledu

Po treh letih so se sestali zunanji ministri zavezniških držav Češkoslovaške, Romunije in Jugoslavije k rednemu zasedanju stalnega sveta. Male zveze zadnjo nedeljo zopet na Bledu.

Pred tremi leti, ko je postal dr. Stojadinović naš ministrski predsednik in zunanji minister, je bilo na blejski konferenci Male zveze sklenjeno, da postane zveza treh narodov sredstvo miru v tem smislu, da poskuša na prijateljski način urediti odnose s sosednimi državami in da se brani vsakih razprtij z velesilami. Pred tremi leti na Bledu začrtanemu mirovnemu programu je ostala Mala zveza zvesta in ravno mirovna politika treh osrednjih evropskih držav je utrdila ugled Male zveze v Evropi.

Tudi na tokratnem zasedanju Male zveze bodo na dnevnem redu dve velevažni točki: Položaj Češkoslovaške z ozirom na vprašanje sudetskih Nemcev in oborožitev Mažarske. O sklepih zunanjih ministrov Male zveze bomo poročali na drugem mestu, ker je bila zadnjo nedeljo komaj prva konferenca v blejskem »Golf-hotelu«.

V nedeljo, 21. avgusta, ob pol dvanajstih se je ustavil na postaji Lesce-Bled posebni vlak, s katerim sta se pripeljala češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta in zunanji minister Romunije Comnen. Na lepo okrašeni postaji je pričakal zavezniška ministra dr. Milan Stojadinović z vojnimi ministrom Maričem ter z drugim odličnim spremstvom.

Na peronu je pozdravila visoka gosta izredno velika množica slovenskih fantov in deklet v narodnih nošah. Dekleta so obdabila ministra s cvetjem. Po prisrčnem sprejemu so se odpeljali trije zunanji ministri na Brdo, kjer so bili sprejeti v zaporednih in ločenih avdiencah pri knezu namestniku Pavlu, ki jih je pridržal na kosilu.

Ob treh popoldne so se vrnil ministri z Brda in so se odpeljali v avdienco h kraljici Mariji v Suvobor. Ob petih popoldne je bila prva konferenca. Po prvih posvetovanjih je zablestel Bled visokim gostom na čast v čarobni beneški noči, ki je presenetila vse na Bledu zbrane.

Zboljšan vozni red v prihodnjem letu

Pri generalnem ravnateljstvu v Beogradu se je vršila 18. avgusta konferenca za nov vozni red v prihodnjem letu. Ob tej priliki je bilo sklenjeno, da se vpelje na področju ljubljanskega železniškega ravnateljstva med drugim na progi Maribor—Celje nov vlak z odhodom iz Maribora ob 23.30. Na progi Sobota—Hodoš bo vozil še tretji par vlakov, ki bo odhajal iz Sobote okrog 0.30. Na progi Ljutomer—Sobota bosta vozila dva krajevna vlaka s

prihodom v Ljutomer ali v Soboto okrog osmih. Na progi od Beograda do Zagreba bodo vozili novi vlaki pred sedanjimi brzimi vlaki in bodo imeli vozove za vsa naša letovišča. Beograjska konferenca je še sklenilaboljšati ter izpopolniti mednarodni potniški in turistični promet in bo predložila svoje predloge na mednarodni potniški konferenci, ki se bo sestala še to jesen v Budimpešti.

Voditelj Slovakov na zadnji poti

Med političnimi vestmi poročamo o smrti g. prelata Andreja Hlinke, voditelja Slovakov. Blagopokojnemu trpinu in neustrašenemu borcu za pravice teptanega naroda Slovakov so posodile slovaške ljudske množice zadnjo pot v nedeljo, 21. avgusta. Krsto s telesnimi ostanki velikega pokojnika so položili v soboto na mrtvaški oder v župni cerkvi v Ružomberku, kjer je bil Hlinka 30 let župnik. Truplo so počastile nepregledne množice. Iz cerkve so ponesli krsto pred šolo, katero je zgradil blagopokojni na lastne stroške poleg cerkve. Okrog krste je bila razvrščena nepregledna množina vencev iz domače države in od drugod. K pogrebu se je zbrala vsa Slovaška poleg članov vlade, poslancev, senatorjev in generalov. Na pogrebu so bili štirje slovaški škofje z nadškofom na če-

lu. Pri pogrebnih obredih je sodelovalo 300 duhovnikov in redovnikov. Od pokojnega se je najprej poslovil ružomberški župan, na kar je govoril v imenu predsednika Beneša ministrski predsednik dr. Hodža, ki je orisal nevenljive zasluge blagopokojnega za prepoved Slovakov. Nato so govorili podpredsednik slovaške ljudske stranke, zastopnik ameriških Slovakov in še drugi. Žalni sprevod je trajal štiri ure. V popolnem mraku so položili krsto v prost grob in so zaključili pogrebne slovesnosti z odpetjem državne himne. Ves češkoslovaški narod se je poklonil po svojih zastopnikih pokojnemu Hlinki, ki je zapustil najlepši zgled, kako mora voditelj malega naroda neumorno delati, trpeti ter žrtvovati vse, da pribori svojim rojakom svobodo in nekaj temeljnih pravic.

Voditelj Slovakov umrl

Trajeva pot prelata Andreja Hlinka

Po večmesečnem bolehanju je umrl dne 16. avgusta v Ružomberku na Slovaškem v starosti 74 let prelat Andrej Hlinka, pred- in povojni voditelj Slovakov.

Rajni se je rodil 27. septembra 1864 v Černovi v severni Slovaški iz najbolj revne splavarske rodbine. Radi izredne nadarjenosti je bil poslan v tedaj mažarske šole, kjer se je skrivaj navduševal za materin jezik in za pravice tolikanj teptanega naroda Slovakov.

Po končani gimnaziji se je odločil za duhovski stan in je bil posvečen 19. junija 1889. Bil je kaplan ter župnik in vnet prosvetni organizator zatiranega slovaškega naroda. Kot župnik je stopil v politiko in se je priključil mažarski ljudski stranki, katera je imela v svojem programu zaščito narodnih manjšin.

Ko je prvič kandidiral za poslanca, je propadel zaradi nečuvenga mažarskega nasilja, saj so mu ubili orožniki pri agitaciji štiri Slovake.

Leta 1905 je prišel za župnika v Ružomberk. Izvoljen je bil v občinski svet in je zastavil neustrašeno vse svoje sile, da bi pripomogel sorojakom vsaj nekoliko do pravic. Zaradi borbenosti za slovaško stvar je postal Mažarom trn v peti.

Mažarski mogotci so znali celo pritisniti na Hlinkovega škofa, da mu je prepovedal brez vsakega vzroka maševanje. To postopanje je izzvalo med Slovaki skrajno ogorčenje, kar je pa rodilo za Hlinko še hujše gorje.

Mažarska oblast ga je dala zapreti. Rojali so se zavzeli za nedolžnega voditelja z nemiri, kateri so postali za Mažare tako nevarni, da so poslali nad Slovake vojaštvo.

Pod obtožbo hujskanja na pobuno je bil Hlinka obsojen na dveletno ječo in visoko denarno kazen.

Kljub obsodbi se je zavzel za po nedolžnem preganjanega Rim. Razveljavil je Hlinku po krivem narekovano cerkveno kazen.

Hlinka pa je le moral v zapor v času, ko so dogradili Slovaki novo cerkev, za katero so zahtevali, da jo posveti Hlinka.

Mažarski škof temu ni ustregel, ampak je poslal na slovesnost svojega duhovnika v spremstvu orožnikov. Nasilju so se Slovaki zoperstavili, padli so strelji in zadeli 14 žrtev smrtno, mnogo pa ranili. Oblast je zaprla in obsodila 55 ljudi. Hlinka je predsedel v ječi 33 mesecev.

Po izpustitvi v svobodo je ustanovil svojo slovaško stranko. Organiziral je Slovaško gospodarsko in jim je osnoval družbo sv. Vojteha, ki pošilja med narod dobre knjige.

Med vojno je stal neomajno na braniku slovaških pravic.

Ko se je po vojni združila Slovaška s Češko v skupno državo, je dosegel šele prvi del svobode za svoj teptani narod. V povojni dobi je vihtel do svoje smrti zastavo slovaške avtonomije.

Svojim prijateljem in sodelavcem je zapustil ob smrtni postelji oporoko v besedah: »Vztrajajte v borbi do zmage za svobodo slovaškega naroda!«

Tabor v Ljutomeru

Na tisoče zavednega slovenskega ljudstva in katoliške mladine iz zelene Štajerske ter bližnjega Prekmurja se bo zbralo na narodnem taboru v Ljutomeru dne 28. avgusta.

Zbranemu ljudstvu bo govoril narodni voditelj g. dr. Anton Korošec, kateremu bomo izrazili naše neomajno zaupanje in zvestobo.

Udeleženci tabora, ki boste prišli z vlaki, se poslužite nedeljske izletniške vozovnice. Z vlaki so ugodne zveze. Za prehrano je preskrbljeno. Dobi se na telovadnem

prostoru in po gostilnah. Vse udeležence prosimo, da se ravna po navodilih rediteljev.

Prijazno prleško mestece Ljutomer vas vabi na ta veliki dan, da bomo manifestirali za naša narodna načela, za našo veliko Jugoslavijo in za kralja. Prav posebno si vabljeni ti slovenska mladina v krojih in narodnih nošah. Gasilci, pridite v krojih! Tabor se vrši nepreklicno, zato naj vas ne ustraši dež ali vročina in razne govorice!

Na veselo svidenje!

Nemško strašilo

Nad en milijon pod orožjem

Za velike vojne vaje v Nemčiji, katere bodo trajale do konca prihodnjega meseca, je vpoklicanih 750.000 rezervnih vojakov in častnikov. Pri vajah bo sodelovalo s stalnim vojaštvom nad en milijon mož. K vajam so se morali prijaviti tudi vsi oni, ki so po letu 1934, ko je bila v Nemčiji uveljavljena spet splošna vojaška obveznost, že dovršili dve leti obvezne vojaške službe, a tudi oni, ki pripadajo deželnim obrambnim in napadalnim oddelkom. Med vpoklicanimi rezervisti je tudi mnogo takih, ki so stari že nad 45 let in ki so bili med svetovno vojno v bojih. Vsi nekdanji častniki do 65 let so bili opredeljeni. Vpoklicani so vsi tehniki, katere so dodelili letalski službi. Noben moški do starosti 65 let ne sme zapustiti Nemčije.

Omejitev prometa — Vpoklic zdravnikov in žensk

Civilni promet na železnicah, z avtobusi, avtomobili itd. je zelo omejen ter skrčen. Prevozna sredstva so na razpolago le v vojaške namene. Vojaška oblast je rekvirirala nešteto avtobusov, tovornih in osebnih avtomobilov po mestih, po deželi pa konje ter razno drugo vprežno živino.

Iz raznih držav

Mažarski regent Horthy obiskal Nemčijo. Na povabilo kanclerja Hitlerja se je odpeljal zadnjo soboto mažarski regent Horthy s soprogo, predsednikom vlade Imredyem, zunanjim ministrom Kanyo in vojnim ministrom generalom Ratzom v Nemčijo. V pozdrav mažarskim gostom je ukazal Hitler razobesiti po vseh mestih, skozi katera se je peljal Horthy s spremstvom, zastave, in sicer ne samo na postajah in na zgradbah poleg proge, ampak po vsem mestu. Kraljevski namestnik Horthy se je najprej ustavil v nemški vojni luki v Kielu, kjer je prisostvoval svečanostim krsta nove nemške križarke, ki je dobila ime »Princ Evgen«. Iz Kiela se je odpeljal regent v Berlin. V prestolici mu je pripravila Nemčija nad vse slovesen sprejem.

Mussolini obiskal z letalom oporišče italijanske vojne mornarice v Sredozemskem morju. Na otoku Pantelleria, ki leži sredi med Sicilijo in Tunisom v Afriki, so začeli Italijani graditi za časa vojne z Abesinijo ogromne utrdbe, pristanišča, skladišča in letališča. Otok bi naj postal oporišče za italijansko vojno mornarico v Sredozem-

Vpoklicali so več tisoč zdravnikov in bolničark. Na tisoče žensk je nastavljenih po vojaških uradih, po tovarnah ter delavnicah, iz katerih so morali moški slediti vpoklicu.

Kje se vrše vaje?

Središče tokratnih velikih vaj je Bavarska. Manevri pa se vršijo tudi v Porenju, na Meklenburškem in v Šlezvikju.

Vojaške vaje so priče južno od Berlina na manevrskem področju Güderborg, kjer je bilo že za časa cesarja Viljema nešteto vojaških vaj ter vojnih priprav.

Začetka manevrov se je udeležil poleg Hitlerja tudi maršal Göring. Vajam v vzhodni Prusiji bodo prisostvovali inozemski opazovalci.

Vznemirjenje

Izredno veliki nemški manevri, ki bi naj bili vojaška demonstracija Nemčije, so vzbudili splošno vznemirjenost v Evropi. Nemške vaje smatrajo za nevarno igro v Londonu in v Parizu. Češkoslovaška armada, ki je že več mesecev v pripravljenosti, ni izdala zaradi nemških manevrov nobenih posebnih ukrepov. Popolnoma na tihem so bile le ojačene brez vsakega vznemirjenja obmejne posadke.

skem morju po zgledu Malte za Anglijo. Zgradbe na Pantelleriji so naperjene proti Angliji in Franciji in naj čuvajo ugled Italije v Sredozemlju. Dne 18. avgusta zjutraj se je odpeljal Mussolini v velikem bombnem letalu, katerega je sam vodil, na Pantellerijo. Mussolini je vozil s hitrostjo 288 km na uro in je bil v dveh urah na cilju. Na otoku si je natančno ogledal vsa utrjevalna dela, letališče in zatočišče za podmornice. Pri odhodu je zapovedal, da morajo dobivati vsi delavci dvojno plačo. Po ogledu se je vrnil Mussolini nazaj v Rim. Ducejev nenadni obisk na Pantelleriji razlagajo kot demonstracijo proti Franciji ter Angliji.

Zob za zob. Italijani so zaprli mejo za francoske hribolazce in obratno. Italijansko-francoska meja je zaprta za ves turistični promet iz ene kakor iz druge strani. Najprej so odklonile italijanske oblasti 800 francoskim hribolazcem prestop meje, da bi prebili nekaj časa v Italiji. Zaradi tega sta se takoj sestala francoski predsednik vlade in zunanji minister Bonnet in sklenila, da tudi Francija izdaja enake ukrepe.

Ukinjeno je bilo izdajanje skupnih potnih listov za potovanje Francozov v Italijo, a za izdajo posameznih potnih listov je treba navesti tehten razlog za potovanje v Italijo. Ker pa izletov oblasti ne štejejo med tehtne razloge za potovanje, bodo s tem odpadli številni tisoči francoskih turistov v Italijo.

Priprave za kongres Hitlerjeve stranke. Vsakoletni kongres Hitlerjevih narodnih socialistov se vrši v Nürnbergu. Že sedaj so priprave za ta kongres v polnem teku. Računajo na 800.000 udeležencev. Za častne goste je pripravil pripravljalni odbor po hotelih 4000 sob. Nürnbergzani bodo dali 45.000 sob, 450.000 udeležencev pa bodo nastanili po šolah ter pod šotori.

Francoski letalski general v Berlinu. Dne 16. avgusta se je pripeljal v Berlin na obisk v neoboroženem bombniku francoski letalski general Vuillemin, ki je bil za svojega bivanja v nemški prestolici gost maršala

Göringa. Visokega gosta so sprejeli na berlinskem letališču predstavniki nemškega letalstva. Francoski general je ostal v Nemčiji do nedelje, 21. avgusta, in si je ogledal razne letalske naprave ter tovarne za letala.

Nesprejemljivi predlogi za pomirjenje Palestine. Tako zvana kraljeva komisija je proučevala in pregledovala 14 dni položaj v skrajno razburkani Palestini. Po nasvetu komisije bi se naj osnovala v Sveti deželi mala judovska država, katere bi bila 60 km dolga ter 50 km široka. Na tem ozemlju biva 90% judov in neznamenit procent Arabcev bi se lahko izselil kam drugam. Odločno je odsvetovala komisija ustvaritev samostojne arabske države. Z omenjenim predlogom niso zadovoljni ne judje in ne Arabci. Iz palestinske zagate ne znajo Angleži nikamor in proti Palestini stalno vojno stanje, ki zahteva dnevno angleške, arabske ter judovske smrtno žrtve.

sednik Azana je poveril sestavo nove vlade zopet dosedanjemu ministrskemu predsedniku Negrinu, ki je krizo vlade hitro rešil v soglasju z vsemi republikanskimi strujami. Ruske komunistične radijske postaje sedaj odstopivša ministra silno psujejo, češ da sta plačanca inozemstva, da sta delala zgago in preprečevala že davno zmago rdečih v Španiji. Vidi pa se iz tega dogodka, kakšno »soglasje« vlada med rdečkarji.

Novice iz španske državljanske vojne

Za živo srebro gre

Zadnjič smo pojasnili, da so nacionalisti na fronti proti Saguntu ter Valenciји iztrgali rdečim vse izvojevane uspehe in so jih vrgli nazaj preko rek Ebro in Segre.

Po tem uspehu Francovih čet pa je začelo stopati v ospredje španskih dogodkov bojišče v Estramaduri, to je na obeh bregovih reke Guadiane. Na tej fronti gre rdečim za znameniti in v Evropi največji rudnik živega srebra v Almadenu. Nacionalisti od oddaljeni od tega mesta samo še 12 km.

Pred izbruhom državljanske vojne je bil v Almadenu močno udeležen italijanski kapital. Med vojno in sploh kakor hitro so zavladali nad Španijo rdeči, so zagospodarili v Almadenu Angleži. Za primer, da bi se polastil Almadena Franco, bi bilo almadensko živo srebro zgubljeno za Angleže. Zaradi živega srebra pritiskajo Angleži z vso silo na generala Franca, da odpusti prostovoljce. Tudi rdeči branitelj Madrida, general Miaja, je poslal izpred Valenciје precejšen del čet proti Almadenu, ki je odločujoča postojanka v vprašanju: ali bo vlekla dobiček iz almadenskega živega srebra Anglija ali pa Italija?

Preosnova rdeče vlade

V Negrinovi rdeči vladi je prišlo do hudih nesoglasij med Katalonci in ostalimi

člani vlade. Katalonci se niso hoteli brezpogojno pokoriti vladi v Valenciји in sta odstopila prvotno dva ministra, na kar je podala ostavko vsa Negrinova vlada. Pred-

Karta bojev med Rusi in Japonci za hrib Čankufeng v Mandžuriji.

Po katoliškem svetu

Za katoliški tisk. Hrvati se mnogo trudijo, da bi povzdignili med svojim narodom katoliški tisk. Ker je nujen predpogoj za dvig tiska denar, so ustanovili Pijevo društvo za podporo katoliškega tiska. To društvo, ki je letos obhajalo svojo tridesetletnico, je že zbralo prav mnogo materialnih sredstev v prid katoliškim listom, časnikom in knjigam. Kakor je razvidno iz poročila, ki ga je Pijevo društvo predložilo letošnji občni konferenci jugoslovanskih škofov, je nabralo za podporo katoliškega tiska v teku zadnjih 19 let preko en milijon dinarjev, in sicer predvsem na dan katoliškega tiska. Od leta 1919 je namreč določen praznik sv. apostolov Petra in Pavla kot dan katoliškega tiska, kateri dan se vrši glavna zbirka po katoliški Hrvatski za podporo krščanskih listov, časnikov in knjig. Ta lepa požrtvo-

valnost katoliških Hrvatov naj bi naša dosti posnemanja tudi med nami Slovenci.

Nagrade za mnogo otrok. Ker je število rojstev začelo po nekaterih državah znatno padati, se vlade teh držav trudijo, da bi to padanje, ki bi moglo imeti za ves narod težke posledice, preprečile ali vsaj kolikor mogoče omejile. Med državami, ki se morajo boriti s tem ljudskim nedostatkom, je tudi Turčija. Med ukrepi, ki jih je moderna turška država podvzela zoper ta pojav, so tudi nagrade za matere z velikim številom otrok. Po zakonskih določilih se je nedavno razdelilo po 50 turških funtov med tiste matere, ki imajo po šest in več otrok; njih število znaša 36.000. Tiste matere pa, ki so imele leta 1930 šest ali več otrok, ki še danes živijo, so bile pokaščene z zlatimi medaljami.

Proti brezbožnikom. Svetovni brezbožniški kongres bo letos v Angliji. Priredil

Prodiranje Francovih čet na estramadurski fronti proti Almadenu je označeno s tremi puščicami.

teljski odbor je povprašal po raznih državah, ali bi dovolile varno gnezdo, s katerega bi voditelji čivkali znano brezbožniško pesem. Razne države, med njimi Belgija, so to prošnjo odklonile v opravičeni bojazni, da bi v gnezdu ostali mladiči, ki bi dokazali resničnost prislovice: »Kakor stara ptica poje, tako uči mlade svoje.« Naposled so se brezbožniki zatekli v Anglijo ter jo prosili varnega zavetišča. Oblast jim tega doslej ni odklonila. Verno angleško ljudstvo, bodisi katoliško bodisi protestantsko, pa je zaradi tega dovoljenja vznevoljeno ter daje svojemu nezadovoljstvu duška s številnimi resolucijami in protesti. Tudi v angleškem parlamentu se je začela protestna akcija, ki se je udeležujejo poslanci raznih ver. Zbirajo se podpisi proti temu, da bi se brezbožniški kongres vršil na angleških tleh. Vlagajo se protesti pri ministrstvu notranjih zadev, ki ga obenem opozarjajo na možnost in verjetnost javnih demonstracij proti protidržavnemu brezbožništvu.

Radio in sv. maša. Ameriški časniki so prinesli poročilo iz španskega mesta Salamanke, da je sv. oče dovolil katoličanom, ki se nahajajo v vojnem območju republikanske rdečkaste vlade, izredni privilegij udeležbe pri sv. maši. Sv. maša se je nam-

reč opravila v Salamanki ter se potom radia prenesla na razne kraje. Iz tega so nekateri začeli delati zaključke, kakor da bi v obče zadostil kristjan svoji nedeljski dolžnosti, če posluša v radiu prenos vršenja sv. maše. Spričo te zmote piše vatiškanski list »Osservatore Romano«: »Trebalo je raztolmačiti, da se je sv. oče omejil na to, da je dovolil služenje sv. maše v neki sobi, ki se izključno porablja kot kapela v zgradbi Radia-National v Salamanki. Sv. oče je to dovolil, da omogoči radio-prenos v okrepitev in duhovno korist mnogih vernikov, ki v težkih in žalostnih razmerah ne morejo obiskati cerkve. Da pa se v tej stvari ne bi zmota širila naprej, je treba poudariti, da taki radio-prenosi nimajo nič skupnega z izvrševanjem nedeljske in prazniške zapovedi. Kdor iz katerega koli tehtnega razloga ne more na redni način prisostvovati ob nedeljah in praznikih daritvi sv. maše, je oproščen izvrševanja zapovedi, in če posluša radio-prenos, ima od tega gotove koristi, s tem pa ne izvrši zapovedi, ki je na ta način ne more zadovoljiti. Iz tega torej sledi, da je brez tehtnega razloga na posebno dovoljenje vsak posameznik dolžan ob nedeljah in praznikih prisostvovati daritvi sv. maše na običajen način ter da ga od tega radio-prenosa ne oprošča.«

na stransko pot proti Sapu. Vozil je s hitrostjo 40 km na uro. Pri prevozu železniške proge se ni dobro ogledal in je zadel z motorjem v drugi vagon vrhniškega vlaka. Vlak je potegnil motociklista s seboj in ga je popolnoma razmesaril. Pogled na truplo je bil grozen. Izstopili so možgani in vse telo je bila ena zmečkana ter krvava gmota krvi in mesa. Smrtno ponesrečeni si je ustanovil pred kratkim na Vrhniki malo tovarno za praženje ječmenovo kavo. Zapušča starše ter enega brata.

Razne novice

Slovenski javnosti! 475 otrok strada v naši lepi planinski Ribnici na Pohorju. Že tretji teden stoje njihovi redniki v mezdnem gibanju. Nezadostno pa je vsa gornja deca prehranjena že vseh zadnjih šest let. V obmejnem okraju je doma, priklenjena dobesedno na granit, iz katerega najspretnjša in najzdravejša roka komaj izkleše polovico tega, kar skromen človek normalno potrebuje. Osnova se je odbor, da zbere od vseh socialno in rodoljubno čutečih src prostovoljne prispevke, bodi v blagu, bodi drugače, da olajša vsaj nedolžni deci težke ure vsestranskega pomanjkanja. Za vsak najmanjši dar izrekamo najlepšo hvalo! Slovenci, ne zabite obmejne dece!

Zadružna šola v Ljubljani. Kot vsako leto, se bo tudi letos sredi oktobra začela v Ljubljani Zadružna šola in bo trajala do velike noči. Vršila se bosta letos dva tečaja. V prvem tečaju se bo poučevalo tako ko druga leta, v drugem tečaju pa se to zadružno znanje razširi in izpopolni. Za vse naše zadružno gibanje je Zadružna šola ogromnega pomena. Kmečki sinovi se tu nauče temeljnih pojmov o zadružništvu, da morejo pri zadrugah sodelovati kasneje kot člani načelstev in nadzorstev. Toplo priporočamo, da se priglase v to Zadružno šolo zlasti fantje iz takih krajev, od koder še nobeden ni bil v tej šoli. Želi se za sprejem vsaj starost 18 let. Prošnje naj naslovi prosilci na Zadružno zvezo v Ljubljani. Prošnji je priložiti zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. Zadružna zveza nudi svojim gojencem prosto stanovanje, kurjavo in razsvetlavo. Podpor Zveza ne daje. Pričakovati pa je, da bo dala banska uprava nekaj podpore posameznim gojencem. Nikomur pa ne bo žal za denar, ki ga bo žrtvoval za to šolo. Kdor vloži prošnjo na Zadružno zvezo, naj prosi za priporočilo pri domači zadrugi, ki je včlanjena pri Zadružni zvezi.

Kongresno zborovanje gluhonemih. V dneh od 13. do 15. avgusta so se zbrali v Mariboru gluhonemi iz vse Jugoslavije, da proslavijo petletnico mariborskega društva in da razpravljajo o svojih zadevah za zaščito gluhonome mladine. Slavnostno zborovanje je bilo v Gambinovi dvorani ob veliki udeležbi članstva, delegatov iz Ljubljane, Beograda in tovarišev gluhonemih iz Graza. Predsedoval je društveni predsednik g. Sagaj. Tajnik g. Svenšek je podal pregledno poročilo, ki prikazuje dosedanje delovanje in razvoj društva v teku petih let. Društvo se je od ustanovitve naprej borilo za pravice in zahteve gluhonemih. Vsa ta leta je društvo s prirejanjem božične in s pomožnimi akcijami podpiralo pomoči potrebne gluhonome člane in njihove otroke. Poudaril je nadalje najnujnejšo potrebo po šolski izobrazbi gluhonemih otrok. Ker je gluhonememu odvzet dar sluha in govora, da se ne more udeleževati tako kakor polnočutni, se po izobrazbi v gluhonemnici more vsaj delno udeleževati in marsikateri

Novice

Nesreče

Utonil pri kopanju. Zadnjo nedeljo je hotel preplavati Dravo iz Studencev na Mariborski otok 16 letni Franc Prešern, sin strojevodje iz železniške kolonije. Pri plavanju je zašel v vrtinec, kateri ga je pogoltnil in bo naplavila Drava njegovo truplo kje pri Sv. Marku niže Ptuja.

Po nesreči ustreljen. V Moškanjcih pod Ptujem se je zgodila zaradi neprevidnega ravnanja z orožjem nesreča, ki je zahtevala mlado življenje. V vinogradu svojega očeta v Moškanjcih se je mudil 19 letni abiturient Marij Bolaffio, sin ljubljanskega vinskega trgovca. Imenovani je napravil letos maturo na gimnaziji v Ptuju. V četrtek, 18. avgusta, se je mudil v spremstvu svojega instruktora Ludovika Osterca v Dornovi pri krojaču Toplak, da bi mu napravil obleko. Fanta sta iztaknila med potjo staro vojaško pištolo, katero sta pregledovala pri krojaču in nista vedela, da je nabita. Ko je vzel orožje v roke Osterc, se je naenkrat sprožilo in krogla je zadela Bolaffija v čelo. Mladec se je smrtno zadet zgrudil in umrl v par minutah.

Od avtomobila povožena. V Mariboru na Koroški cesti je zašel pod kolesa tovarnega avtomobila 56 letni delavec Jožef Lorber, katerega so izvlekli izpod vozila z nevarnimi zlomi. — V Studencih pri Mariboru je povozil avto 62 letno Elizabeto Pufič in ji zlomil nogo. Oba poškodovanca je prepeljal reševalni oddelek v bolnišnico.

Avtomobil povozil ameriškega svetovnega popotnika. Neki tovarni avtomobil sta srečala pri Slov. Konjicah svetovna romarja: Beer Alfred William iz Lorraine iz severnoameriške države Illinois, ter Noel Adolf Voge iz Freiburga na Nemškem. Beer se je hotel izogniti na levo stran ceste, je zašel pod avto, ki mu je zlomil levo

nogo. Poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Padel iz prvega nadstropja in si prebil lobanjo. Vinko Zagoričnik, 35 letni dninar iz Šešča pri Sv. Pavlu pri Preboldu, je padel s hodnika prvega nadstropja krčme in je obležal s počeno lobanjo. Hudo poškodovanega so spravili v celjsko bolnišnico.

Huda nesreča slikarskega pomočnika. V hotelu »Evropa« v Celju je padel s prvega nadstropja 19 letni slikarski pomočnik Franc Stiplovšek. Ko je stal na lestvi, se mu je izpodmaknila deska in padel je več metrov globoko na kamenita tla. Pri padcu se je hudo poškodoval na znotraj in tudi na zunaj po vsem telesu.

Pri padcu si zlomila desno nogo. Alojzija Liščeva, 57 letna uradnica tvornice v Ljubljani, je padla v Petrovčah tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo in se zdravi v celjski bolnišnici.

73 letnik smrtno ponesrečil na Triglavu. Zadnji petek ob osmih zjutraj je smrtno ponesrečil na Triglavu 73 letni upokojeni učitelj Rajko Justič iz št. Vida nad Ljubljano. Staremu gospodu je spodrsnilo komaj nekaj metrov pod vrhom Triglava. Omahnil je in strmoglavil po skalovju ter se ubil.

Padel pod konje in voz. Franc Zemljak, posestnik in gostilničar v Krškem, je pripravil voz za prevoz čebel na pašo. Pri vpreganju konj mu je pomagal hlapec. Ko je urejeval gospodar nekaj spredaj pri konjih, sta se živali splašili. Zemljak je padel pod konja, katera sta ga vlekla 60 m daleč na glavno cesto. Zemljak je dobil hude poškodbe na glavi in po vsem telesu ter so ga koj po nesreči oddali v bolnišnico.

Vlak smrtno povozil motociklista. Ivan Kucler, 33 letni podjetnik iz Ligojne, se je odpeljal 19. avgusta na motornem kolesu z Vrhnike proti Ljubljani. Med Drenovim gričem in Vrhniko je zavozil z glavne ceste

se more celo osamosvojiti v gotovem poklicu, seveda, če se mu da priliko za to. Šolan gluhomec pomeni tedaj pridobitev mnogostransko uporabne delovne moči, dočim je njegov nešolan sotrpin navadno še večji revež od slepca, ker ga ni mogoče uporabiti za nobeno delo. Iz tega dejstva sledi nujna in že večkrat poudarjena potreba po razširjenju zavodov, da se odprejo vrata gluhomecnic vsem, ki so zmožni in željni izobrazbe. Šolska izobrazba napravi iz gluhomega zelo dobrega in zanesljivega delavca in obrtnika, s katerim je lahko vsak zadovoljen, ker ima navadno gluhomec izredno zdrav dar za opazovanje. Ta dejstva naj upoštevajo tisti, ki iz nekih predsodkov odpravljajo že šolane gluhome vaje. Na zborovanju so zahtevali ustanovitvev gluhomecnic v naši državi ter uzakonitev šolske obveznosti vseh gluhomec. Društvo je naslovilo posebno spomenico na merodajna mesta, da se usmilijo zapuščenih gluhomec in otvorijo v državi več gluhomecnic, oziroma da se razširi gluhomecnica v Ljubljani ali ustanovi nov zavod za gluhomec v Mariboru. Na predlog delegatov iz Beograda je bila sprejeta resolucija za ustanovitev zveze gluhomec, ki bi naj imela sedež v Beogradu.

Znamenite najdbe iz dobe sv. Heme na Gorenjskem. Profesor Šmid, graški znameniti starinoslovec, se rad mudi v Sloveniji, kjer je že razkril marsikatero zanimivost iz predzgodovinskih, starodavnih ter srednjeveških časov. Njegova najnovejša odkopavanja na Gorenjskem pri Koritih pri Nomnu (pri Bohinju) so odkrila železno topilnico sv. Heme in njen gradič. Gradič je bil v rabi še dva do tri stoletja po smrti sv. Heme, ki je bila doma na Pilštajnu, kjer sta še danes vidni razvalini njenih gradov Peilenstein in Hartenstein. Truplo sv. Heme počiva na Krki na Koroškem, kamor so radi romali Gorenjci.

Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed zaradi zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje. (Voj. S. br. 30.474/35.) 1138

6 kg težko zelno glavo je pridelal na svojem vrtu v Mariboru, Ljubljanska cesta 36, g. Slavec Anton. Omenjeni posestnik je šele pred dvema letoma spremenil travnato zemljišče v vrt. Gnojil je samo s hlevskim gnojem, pozimi pa je zemljišče polival s stranišnikom. Pred dvema letoma je pa isti posestnik pridelal na istem zemljišču 2 kg težko redkvo.

Mladinski list »Vrtec« je znan že mnogim rodovom Slovencev, saj izhaja že 68 let in je zato najstarejši slovenski mladinski list. Z letošnjim letom je prešel v druge roke, vendar bo ostal zvest svojemu dosedanjemu programu, da bo vzgajal dobre Slovence, zveste državljanke in verne božje otroke. Po njem bodo, kakor do sedaj, naši otroci spoznavali lepoto slovenske zemlje, materinega jezika, narodnih običajev, velike može in žene v domačiji in domovini, katere lepote jim bo prav tako kazal v besedi in sliki. Najodličnejši sotrudniki so že obljubili svoje prispevke; v besedi in pesmi, skici in sliki bo seznanjal mladino z domačimi kraji in jih bo vodil po prelepi domovini Jugoslaviji, da jo še bolj spoznajo in vzljubijo. Vanj pa bodo dopisovali tudi otroci sami, da jim bo »Vrtec« nekaka vez, četudi jih, slovenske otroke, ločijo hribi in doline in celo široko morje. Opozarjamo na ta naš edinstveni mladinski list in ga toplo priporočamo staršem in mladini, da ga naroče, ker prva številka izide že 1. septembra. Naroča se po dopisnici: Uprava »Vrtca«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna — ali pa pri g. učitelju (ici), poverjeniku (ci) na vsaki šoli.

Jesenski velesej v Ljubljani bomo imeli letos od 1. do 12. septembra. Prireditelj bo obsegala celo vrsto kulturnih in gospodarskih razstav. Največja izmed teh razstav bo mednarodna razstava fotografije in filma. Klub neodvisnih likovnih umetnikov bo podal umetnostno razstavo. Reja malih živali je našemu malemu človeku izdaten vir dohodkov. Vedno in vedno je treba stremeti za tem, da se reja pospešuje in rejce navaja k smotrenemu delu, ki jim bo prinašalo še več koristi. Leto za leto imamo na ljubljanskem veleseju razstave malih živali in naša javnost jih ne bi hotela več pogrešati. Zato bo letos prirejena I. Zvezna banovinska razstava vseh vrst malih živali in produktov, med malimi živalmi pa bodo ovce in koze razstavljene samo od 4. do 8. septembra. Ljubljanski velesej je vedno posvečal veliko pozornost našemu kmetijstvu. Tudi tokrat je ostal zvest svoji nalogi in

bo letos priredil ob sodelovanju Zveze selekcijskih organizacij za sivorjavo dolensko govedo in s pomočjo kr. banske uprave zvezno razstavo sivorjave govedi dne 10. in 11. septembra, ki bo združena s plemenskim sejmom. Jugoslovanska kinološka zveza priredi državno razstavo plemenskih psov 1. in 2. septembra. Zveza gospodinj v Ljubljani pripravlja razstavo »Naši gostje«, v kateri bo prikazala našo ženo v službi tujkega prometa in kot središče in žarišče domače gostoljubnosti. Pri vsem tem pa seveda ne bo manjkalo razstav raznih industrijskih in obrtniških proizvodov. Jugoslovanski harmonikarji bodo imeli igranje za prvenstvo 11. septembra. Na vinskem oddelku velesejma pa bo pripravljena lepo zabavišče. Na železnici ima vsak obiskovalec pod običajnimi pogoji polovično vozino. Dopotovanje za polovično vozino od 27. avgusta do 12. septembra, povratek pa od 1. do dne 17. septembra.

Obžalovanja vredni slučaji

Sleparija z »najdenim« saharinom. Iz Maribora se je vračal na kolesu na svoj dom v Razvanje delavec Jurij Amon. Blizu magdalenske cerkve ga je zaustavil neznan moški. Neznanec je začel razlagati Amonu, da je našel zavoj s 17 kg saharina, katerega rad proda za 150 din. Delavec je izplačal tujcu 110 din — vse, kar je imel. Prodajalec je pozval kupca, naj čaka nanj pred neko hišo, v kateri ima shranjen saharin. Amon je čakal zaman. Ko se je podal za sleparjem v hišo, so mu povedali, da je iskani moški že davno odšel skozi dvorišna vrata in zginil bogznaj kam.

Dva nepoklicana obiskovalca Mariborskega tedna pod ključem. Po zaključku Mariborskega tedna, 15. avgusta, sta padla mariborski policiji v roke dva nepoklicana ter nezaželjena obiskovalca. Gre za Hinz Smajčiča iz Sarajeva, ki je star 32 let, ter je hodil med posetniki tedna kot sejmar okrog in kradel. Policija mu je dokazala, da je sunil neki gospe denarnico z večjo vsoto. — Drugi aretirani žepar je Rajmund Borovičnik. Izmaknil je v nekem prenočišču upokojenemu učitelju listnico s sedmimi jurji. Pri aretaciji so dobili pri njem še štiri jurje, tri je zabil na Mariborskem tednu.

Čoln so mu ukradli. Ob Dravi je imel privezan čoln pri Hutterjevi tovarni v Me-

Dve leti v zraku

Ameriški letalski kapitan Jack Knight, ki že 20 let deluje kot pilot pri ameriški letalski družbi »United Air Lines«, je bil te dni upokojen. V svojem 20 letnem letalskem poklicu je v 18.000 urah prevozil 4.000.000 kilometrov po zraku. — 18.000 ur pa zneso skupaj dve leti. Torej je mož v 20 letih dve leti prebil v zraku.

48 ur v »višini 7000 m«

Pomočnik pariškega letališča se je zaprl z nekim zdravnikom v zračno komoro, kjer je bila zračna zmes, kakršna je v višini 7000 metrov. Oba moža sta ostala s kisikovima maskama 48 ur v tej komori. Zdravnik je stalno nadziral telesno stanje svojega tovariša.

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Prvič občutno kaznovan

Pri poroti 26. maja 1926 je bil obsojen Jurij Potočnik na 20 let. Radi jetičnosti ni prešal v mariborski kaznilnici niti eno leto kazni, ampak mu je ugasnila ponarejevalsko strast in zbrisala kaznen — smrt 12. marca 1927 v kaznilniški bolnišnici.

Celotna pravna ali juridična javnost z mariborsko policijo vred, ki ji je toliko prizadejala, da je predala po tako dolgem skrivanju roki pravice glavna krivca: Jurija Potočnika in Franca Rupnika, ni mogla razumeti, da je tako rekoč ušel kazni glavni ponarejevalski mojster Rupnik, ako odračunamo preiskovalni zapor.

Najbrž je iznenadila obsodba na trimesečni zapor, katerega je odsedel v preiskavi, samega Rupnika, ko so ga izpustili na svobodo takoj po razglasitvi sodb.

Na svobodnih nogah je vzbudila v njem malen-

31 kostna kazen bahavost ter namišljeno zavest, da je še to malo sedel po nedolžnem.

Kakor hitro je zapustil sodne prostore, je prečital časopisje ter se je poučil natančno, kako in kaj je pisalo o njegovi zadevi in krivdi v času, katerega je moral prebiti v celici jetnišnice.

Med drugimi listi je prebral tudi »Slov. gospodarja« ter jo je kar mahnil v uredništvo v Tiskarno sv. Cirila.

Predstavil se je urednikoma, kdo je in da hoče dati nekatera pojasnila k »Gospodarjevemu« poročilu o njegovem po zakonu prepovedanem početju.

Mali dedec je sedel na ponudeni stol. Z lisičjo previdnostjo je premotril oba urednika in menil med veselimi nasmehom:

»Tu-le imate Rupnika, tega velikega grešnika, katerega je obsodilo ljudsko sodišče (porota) komaj na tri mesece in še to čisto po nedolžnem! Ne bom vaju tožil, ker nista prinesla povsem točnega poročila, ampak ustmeno hočem dokazati, da nisem hudo dodelec, pač pa poklicen fotograf in razumem tiskarsko stroko bolj nego vsi vaši stavci in strojniki.«

Dobrovoljni, majhni, čokati in skoraj trebušasti možič je začel razlagati šegavo, kje vse je hodil, kaj

Iju v Mariboru livar Štefan Vavpotič. Neznane mu je ukradel in odpeljal 1200 din vreden čoln.

Na klopi zaspati ni varno. Ivan Vogrin, raznašalec slaščic, je zaspal v Taborški ulici v Mariboru na neki klopi. Ko se je prebudil, je opazil, da mu je nekdo v spanju sunil čevlje in 340 din, katere je izkupil za pecivo.

Nemirni in nevarni jetnik v verigah. Javnosti je še v živem spominu, kako je bil pred tedni prijet na Ptujski gori tolovaj Pinterič in predan v zapore mariborskega okrožnega sodišča. Pinterič je pri aretaciji izjavil, da bo pobegnil pri prvi priložnosti. Ropar je poskušal zadnje dni pobegniti iz jetnišnice, kar pa mu ni uspelo. Pri mizi je odlomil nogo in je hotel dvigniti iz okna železno omrežje. Pazniki so opazili še pravočasno njegove namene ter so mu jih prekrizali. Ker ni bilo nič s pobegom, si je poskusil preparati žile na rokah, a tudi ta nakana mu je spodletela. Nemirnega ter nevarnega jetnika so morali vkovati v verige.

Dobrota je sirota. Na Remšniku ob severni meji so prosili trije delavci posestnika Adama Požarnika za prenočišče, katerega jim je dovolil hišni gospodar. Drugo jutro na vse zgodaj pa so nočevalci ukradli Požarniku 2000 din vredni lovski puški. Orožniki so nepoštene ter nehvaležne delavce izsledili, našli skriti puški pod priznanjem, da so tu hoteli uzmoviči prodati pri prvi priliki.

Roparski napad. Franc Farič iz Ješence pri Račah se je podal iz neke gostilne v Hočah proti kolodvoru, da bi se odpeljal domov. Med potjo sta se mu pridružila dva neznanca, katera sta se lotila nasilnim potom pregleda njegovih žepov. Ker nista zadela na denar, sta oropala Fariču uro. Orožniki so izsledili napadalca v osehah hlapca Ivana Rozinška in Karla Tementa iz Sp. Hoč. S silo odvzeto uro so našli skrito v nekem hlevu v Hočah.

Preprečena tatvina denarnice. 17 letni Vinko Kitak v Koprivniku nad Račami se

je približal oknu hiše posestnice Ivane Korren. S kolom, na kojega konec je zabil dva koničasta žeblija, je skušal skozi okno nasaditi denarnico z devetimi bankovci po 100 din, ki je bila v predalu pisalne mize. Pri tem poslu so mladostnega nepridiprava zasačili in so ga prijeli.

Zaradi psa udarjen z ročico po glavi. Maks Ivanič, kurjač v usnjarni v Ljutomeru, je postavil v Babincih kolo na dvorišče. Ko je prišel po kolo, je nagnal psa v hišico, da bi ga ne vgriznil. Hišico s psom je obrnil tako, da je bil vhod proti steni in pes ni mogel iz nje. Med kroteanjem psa je kurjača nekdo od zadaj udaril z ročico s tako silo po glavi, da se je zgrudil in so ga prepeljali v skrajno nevarnem stanju v ptujsko bolnišnico.

Obstreljen na povratku skozi gozd. Martina Žabrl, 19 letnega posestnikovega sina iz Vodenika pri Šmarju pri Jelšah, so prepeljali v celjsko bolnišnico. Žabrl se je vračal skozi gozd proti domu. Nenadoma je bil oddan nanj strel, ki ga je hudo ranil v bedro.

Cigani ukradli 10.000 din vredna konja. Ribiču Karlu, posestniku v Kališevcu pri Rajhenburgu, je bil ukraden par težkih in 10.000 din vrednih konj. Tatvine so bili osumljeni cigani, kateri so se vozili dan poprej mimo Rajhenburga in so povpraševali po konjih. Posebno so jim bili po gođu Ribičevi konji, katere so odgnali iz zaklenjenega hleva v deževni noči. Orožniki so se lotili z vso vmeno zasledovanja ciganske nadloge. Šele v Bistri v Hrvaškem Zagorju so zadeli na cigane Nikoliče. Enega konja so že bili prodali, toda kupec ga je moral vrniti. Druga konja pa so cigani še imeli. Orožniki sta prignala uklepane ciganske tatove v Rajhenburg in z njimi je prišel tudi par ukradenih konj na veliko veselje okradenega posestnika.

Nevarna tatvina pod ključem. Po okolici Litije je dalje časa bila na delu s predolgimi prsti po kmečkih domovih mlada predilka Zofka Perko, rojena v Nemčiji, pristojna v Loko pri Zidanem mostu. Perko vo so prijeli orožniki na Sv. Gori. Ko je

gnala patrolja tatico čez reber nad vasjo Vovše, je hotela skočiti v prepad, kar sta pa orožnika preprečila. Zaradi poskušene pabega so žensko vklenili in so jo predali v zapore v Litiji.

★

DVE TOLOVAJSKI BANDI PRIJETI

»Slov. gospodar« je že poročal, da je uspela orožnikom izsleditev dveh tolovajskih band, ki sta uganjali vlomilske posle krog Ptuja, Ljutomera, Čakovca, Ludbrega, Varaždina ter Maribora. Orožniki iz Središča so dokazali tem lopovom nad 50 vlovov ter tatvin, s katerimi so oškodovali prizadete za 200.000 din.

Štajerska tolpa

Štajersko tolpo sedmih članov je vodil Davorin Trstenjak iz Mihalovca pri Ormožu. Imenovani je znan tat ter ropar. Njegov prvi pomagač je bil Alojz Šantl, posestnik v Središču ob Dravi. Pri slednjem so odkrili skladišča za pokradeno blago. Sedemčlanska družba je vlamljala ter kradla po krajih med Dravo ter Muro in še celo po Prekmurju in znaša povzročena škoda 150.000 din, katero so si prilastili 2 raznim blagom pri 47 vlovih.

Trstenjakovi tolovaji imajo na vesti vlov v cerkev pri Sv. Miklavžu. Zginila sta kelih in monštranca.

Vlomilci so bili tolikanj drzni in brezvestni, da so pod vodstvom Trstenjaka lansko leto vlomili v grobnico mariborske rodbine Čeligi na Slov. Kalvariji v župniji Limbuš. Upali so, da se bodo v rakvah dokopali do zlatnine, a so se bridko varali.

Trstenjakova banda je že izročena okrožnemu sodišču v Soboti.

Hrvaška tolpa

Druga tolpa je bila iz sosednje Hrvaške in je hodila v našo banovino na vlomilske in tatinske pohode. Kradli so kolesa, obleko, tobak ter predvsem gotovino. Od hrvaških uzmovičev povzročena škoda dosega vsoto 60 tisoč dinarjev. Devet članov hrvaške bande je že za zapahi mariborske jetnišnice.

se je učil, kaj da zna in da se bavi samo s fotografskimi ter tiskarskimi poskusi, kateri bodo posvetili z velikanskim presenečenjem v fotografijo in barvotisk. Vse občuduje njegovo znanje ter domišljije iznajdbe, katere je mogoče izpopolniti le s ponavljanjem poskusov. Samo novinarji, orožniki, policaji in še nek sodnik vidijo v njegovem početju zločin.

Mojster se je zaklinjal na krščeno dušo, da je najboljši dokaz, kako sodi o njegovem delu narod, pravkar zaključena porota, katera bi ga bila povsem oprostila, da se ni zaganjal vanj in v njegove značnosti slušne poskuse državni pravdnik liki tiger v nedolžno ovčko.

Mojster je znal pripovedovati res zanimivo ter razlagati s šalami in z dobrimi primerami zabeljeno, kako bo v najkrajšem času najiminitnejši gospod, v kojega iznajdbe bo zri celotni kulturni svet z največjo pozornostjo ter napetostjo.

Poleg naravne nadarjenosti ter s fotografsko in tiskarsko vajo pridobljene spretnosti ga je dičila precejšnja mera domišljije, katero je umel spretno speljati na mlin, kaj vse še bo enkrat pomešati za človeško družbo.

Pravnetno in zanimivo razlago ponarejeval-

skega mojstra so se raztegnile kar v cele ure. Radi neznatne sumi overjen moštček bi še bil bogznaj kaj vse nablebetal, da ni opomnilo nujno delo urednika, da se ne more zavzeti predolgo s poslušanjem doživljajev ter načrtov pretkanega ponarejevalca.

Rupnik se je dvignil s stola, podal vsakemu roko s pripombo, da se bo oglasil v uredništvu, kakor hitro bo zasledil večje nove napredke v svojih iznajdbah, katere bo moralo beležiti dnevno časopisje v tiskani besedi ter sliki.

»Gospodarjeva« urednika sta želela mojstru vse najboljše za bodoče s posvarilom, naj nemudoma zapusti Maribor, kjer je postal prevelik znanec oblasti. Naj se preseli drugam. V drugih in tujih krajih bodo znali prav ceniti ter upoštevati njegovo iznadljivost.

V Maribor in okolico preveč zaljubljeni Rupnik pa se je obregnil na dobro hoteči opomin z rezko opazko:

»V Mariboru so me vlačili in mrcvarili prvič v življenju po zaporih. Mariborska porota me je skoraj oprostila. Mariborski policiji bom dokazal, da sem velik dobrotnik človeštva in ne hudodelec, ki spada pod paragraf in v ječo!« (Dalje prihodnjič)

Po preteku 48 ur so zrak v komori nato v pol ure spremenili spet v »pravi pariški zrak«. Moža sta preizkušnjo dobro prebila, zlate ribice, ki sta jih vzela v posodi z vodo za primerjavo v komoro, pa so že v začetku eksperimenta poginile. Poskus spada v okvir priprav za polet z letalom v stratosfero, ki ga bodo izvedli v Ameriki.

Največja bolnišnica na Balkanu

Bolgarski kralj Boris in kraljica Ivana sta dne 1. maja otvorila v navzočnosti članov vlade »Bolnišnico kraljice Ivane« v Sofiji, ki predstavlja največji zavod svoje vrste na Balkanu. V bolnišnici je zaposlenih 39 zdravnikov in 7 specialistov za zobe.

Izpred sodišča

Dve obsodbi zaradi uboja. Celjsko okrožno sodišče je obravnavalo 19. avgusta dva primera uboja. V Vitanju so se vračali iz krčme: 26 letni klobučarski pomočnik Josip Žalnik iz Brežic, uslužben v Vitanju, ter delavca Jakob Dežman in Ivan Štruc iz Vitanja. Srečali so Ivana Purga, katerega je Žalnik oklofotal, ker je moral sedeti radi Purgove ovadbe orožnikom štiri dni. Purga je vrnil zausnico in že je prišlo do pretepa, v katerem je potegnil Žalnik nož in ga je zasadil Purgi v srce, da je obležal mrtev. Žalnik, ki je že bil predkaznovan zaradi pretepov, je bil obsojen na osem let robije, Dežman na dva meseca in 15 dni zapora, Štruc je bil oproščen. — Avgust Narat, 39 letni posestnik in oče štirih nepreskrbljenih otrok v Hrastju pri Sv. Petru pod Sv. gorami, je zalotil 21. julija ob desetih v noči v svojem sadonosniku 18 let starega posestniškega sina Ivana Geršaka iz Hrastja. Oddal je proti Geršaku strel, ki je smrtno zadel. Sodišče je obsodilo skesanega Narata na štiri leta ječe, 500 din povprečnine in 975 din za pogreb ustrelenega.

★

Slovenska Krajina

Dvajsetletnica osvoboditve Prekmurja

Letos, 11. septembra, bomo v Črenšovcih prav slovesno proslavili dvajsetletnico osvoboditve Prekmurja izpod tisočletnega tujčevega jarma, pod katerim so ječali naši predniki. Kakor nam je znano iz zgodovine, so se naši predhodniki skušali večkrat otresti tega jarma, a žal jim ni uspelo. Zaradi kmečkih uporov na Hrvaškem in tudi v Sloveniji je postal jarem premaganih še hujši in neznosnejši od prejšnjega. Med tem pa je prišlo za nas miroljubne ljudi do skoraj nerazumljivega klanja, ki je bilo v svetovni vojni. Bridko orožje malone vse Evrope je žvenketalo dolga štiri leta ter terjalo krvave žrtve. Posledice te strašne morije še danes čutimo. So pa države, ki se zaradi vojnih posledic ne bodo mogle nikdar povzdigniti na prejšnje mesto slave in moči. Svetovna vojna je v resnici zahtevala mnogo zla in gorja, a nam je prinesla zaželjeno svobodo, po kateri smo tako dolgo hrepeneli. Zemlja, prepunjena s potnimi sragami naših prednikov, je postala prosta. Ne tlačijo nas več okovi in jarem sužnosti. Zadihalo smo zrak svobode in naši voditelji sedaj skrbno čuvajo najvažnejše dobrine človeštva, ki so življenje, delo, resnica in ljubezen. Te svetlinje, brez katerih je vsaka kultura nemogoča, se pa razvijajo in pridejo do svoje veljave le v miru; kajti mir je tista rodovitna nli-va, na kateri se razvija življenje vsakega naroda z zmožnostmi, ki so dane njegovi duši. Zato je vsa sedanja naša politika miroljubna. Sicer pa, zakaj bi se sovražili med seboj, saj nam vendar vsem sije isto sonce in smo sinovi iste matere zemlje, zato moramo biti v prijateljskih odnosih z vsemi!

Dvajset let smo že svobodni. Naša še mlada država vedno bolj napreduje in danes že uživa pri drugih državah velik ugled. Da se oddolžimo našim modrim voditeljem, posebno voditelju nas Slovencev, g. dr. Antonu Korošcu, ki se bo predvidoma tabora osebno udeležil in bo obenem glavni govornik, pohitimo 11. septembra vsi v Črenšovce, da pokažemo svetu, da tudi mi Prekmurci vemo ceniti delo za državo zasluženih mož. Na tem taboru bomo videli vse zanimivosti, ki so bile in so še običajne pri nas v Prekmurju, zato nam obiska tabora ne bo žal. — V zvezi s

taborom bo tudi proslava petindvajsetletnega jubileja izhajanja domačega lista »Novine«.

Turnišče. Na Veliko mašo, 15. avgusta, smo imeli v farni in romarski cerkvi Matere milosti največje letno »proščenje«. Ljudi je bilo mnogo. Pridigo o Mariji je imel letošnji novomašnik g. Ivan Cvetko, o katerem smo že na tem mestu poročali. Razveseljivo je dejstvo, da je ta dan pri nas potekel brez vseh incidentov. Se pač vidi, da ni bilo nobene veselice. — Turniški dijaki, oziroma dijaki naše fare bodo priredili prihodnjo nedeljo ob lepem vremenu na šolskem dvorišču lepo in ganljivo igro »Pod sovjetsko zvezdo«. Igro režira dipl. jurist T. Igra sama je vsebinsko prav globoka in bo marsikoga do solz ganila, a ne manjka ji tudi zabavnih in veselih prizorov, tako da se bodo veselejši ljudje lahko od srca nasmejali. Pred in po igri nam bodo dijaki zapeli nekaj lepih slovenskih pesmi. V zvezi s to igro bomo bržkone razpravljali tudi o ustanovitvi prosvetnega društva v Turnišču. Po igri nam bo en gospod razložil pomen prosvetnega društva ter njegove koristi za ljudstvo. Kdor se zanima za prosvetno vprašanje, naj prireditev obišče in po igri ostane v šoli, da se bomo vse potrebno zmedli. — Po dolgem prizadevanju smo končno dosegli, da sta dali občini Turnišče in Dobrovnik zgraditi most preko »nove« Ledave. Most je bil zelo potreben zlasti za lastnike, ki imajo njive in travnike preko Ledave na dobrovniškem »hataru« in narobe. Predvideva se, da bo tukaj v bližnji bodočnosti vodila važna prometna cesta in bo zveza med Dobrovnikom in Turniščem za nekaj kilometrov skrajšana. — Za nekaj časa je zapustil Turnišče ter šel na drugo službeno mesto g. Milan Radojčič, orožniški podnarednik. Vestnemu orožniku želimo, da se v novem kraju dobro počuti in se izkaže vrednega zaupanja, ki ga vanj polagajo.

Lipa. Pretekli teden, 16. avgusta, so žalostno peli mrtvaški zvonovi ter oznanjali smrt Zverove, po domače Hajdukove mamice. Dočakali so lepo starost, vendar pa je njih izguba tem občutnejša, ker še ni dolgo, da so v hiši umrli skrbni dedek. Vnuku, g. kaplanu v Slov. Konjicah, kakor tudi vsem domačim izrekamo iskreno sožalje, a pokojnici nebeški raj, katerega je s svojim delom tudi zaslužila!

Beltinci. Prejšnjo nedeljo je bila pri g. Horvat Ludoviku otvoritev gostilne s prosto zabavo. Sicer je že na tem mestu bila prej gostilna, toda ne pod firmo mladega gospodarja, temveč njegovih staršev. Prireditev je bila dobro obiskana, iz česar se da sklepati, da je mladi gospodar precej priljubljen. — V torek, 16. avgusta, je bil pregled plemenskih konj pred komisijo gg. Peto- varja, Baša in drugih. Prignane je bilo precej lepe živine, za kar bodo nekateri nagrajeni.

★

Velika slovesnost boj- nikov

Bojevniki se zberejo 27. in 28. avgusta na Brezjah, kjer bo blagoslovitev preurejenega prostora in odkritje spominske plošče umrlemu prvemu tajniku Zveze, voj- nemu kuratu Francu Bonaču. Spored slovesnosti bo ta-le:

V soboto, 27. avgusta, bo ob pol devetih zvečer na prostem igra iz življenja v svetovni vojni: »A njega ni.« Igrali bodo člani trboveljske skupine.

V nedeljo, 28. avgusta, ob devetih bo sprejem gostov in pevska vaja v samostan- ski dvorani. Ob desetih cerkveni govor (predsednik tov. Mirko Rataj), nato bla-

Indokina

Francoska kolonija Indokina v južni Aziji je ena tistih pokrajin, ki so že po svoji legi, zemlji in podnebnju neizbežno podvržene malariji. Svetovno znani Pastorjev zavod je zgradil leta 1929 tri zavode, tri zavode, kjer bi se naj bavili s preučevanjem malarije. Preden pa je Pastorjev zavod pričel intenzivno borbo proti malariji, je želel velike uspehe privatno zdravljenje s kininom. S tem zdravljenjem so prav za prav pričeli delavci, ki so bili zaposleni pri gradnji železnice v Konkinu in so prišli večkrat v močvirnate predele, kjer je bila nevarnost, da se okužijo z malarijo. Tudi svetovna kriza je bila vzrok, da se malarija ni mogla zatirati, to pa radi tega, ker je takratno zdravljenje zahtevalo velikih izdatkov. Odkar pa je komisija za malarijo pri Društvu narodov iz- našla kratko zdravljenje z malo dozo kinina na- mesto prejšnjega dolgega zdravljenja, ki je tra- jalo po več mesecev z velikimi dozami kinina, je pričakovati, da bo zdravljenje malarije v Kon- kini imelo kmalu velike uspehe.

goslovitev preurejenega prostora pred cer- kvijo ter sv. maša, ki jo bo daroval odbor- nik Zveze bojevnikov tov. Janko Cegnar. Po cerkvenem opravi- lu bodo molitve za umrle tovariše, na kar bo sledilo odkritje spominske plošče prvemu tajniku Zveze bo- jevnikov Francu Bonaču. Govoril bo prvi podpredsednik tov. Rudolf Wagner. Nato bo bojevniški tabor. — Ob dveh popoldne bodo litanije. Med sv. mašo bo ljudsko pet- je s spremljevanjem godbe. — Zaprošena je četrtinska vožnja.

Naši raini

Vitanje. Dne 17. avgusta je mirno zaspala v Gospodu v tukajšnjem župnišču Jožefa Musi, sestra našega priljubljenega g. duhovnega svet- nika, župnika Alojzija Musi. V vitanjski župniji, kamor je prišla leta 1914 kot gospodinja svojemu pred petimi leti umrlemu bratu župniku Jožefu Musi, in še daleč na okoli je bila dobro znana po svoji veliki darežljivosti do revnih in po svoji vedri prijaznosti do vseh, ki so imeli opravka v župnišču. Po svoji naravi je bila tiha in skrom- na, a vedno veselega, smehljajočega obraza. Od- govarjala je rada z neprisiljeno, nedolžno šalo. Posebno je bila vesela mnogih duhovnikov-gostov, ki radi prihajajo v to po gostoljubnosti in lju- beznivosti daleč znano župnišče. — Njeni zemelj- ski ostanki so bili prepeljani 19. avgusta v rojst- no župnijo na Vransko, kjer so bili položeni ob strani rajnih staršev in bratov k večnemu po- čitku. Bog ji bodi obilen plačnik! Vitanjčani jo bomo ohranili v hvaležnem spominu. — G. duhov- nemu svetniku in še živeči sestri naše iskreno sožalje!

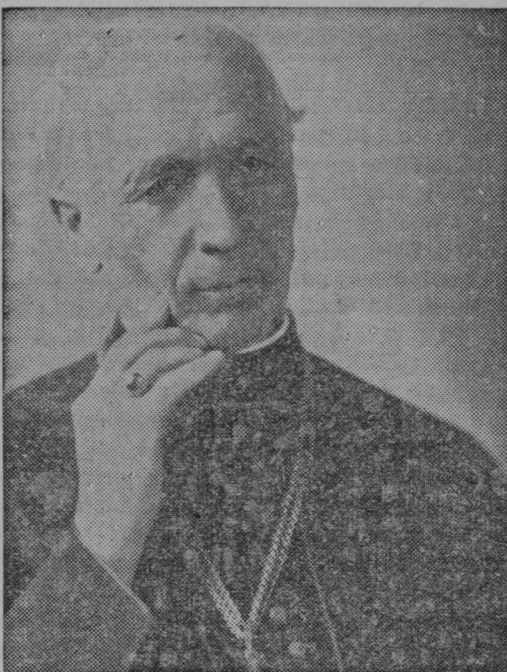
Nova cerkev. Po daljših počitnicah se je smrt nenadoma oglasila v župniji in pobrala v 81. letu Matildo Šilih, roj. Jaklič, p. d. Petračevo ma- ter v Novi cerkvi. Ranjka je bila vse svoje življe- nje vzorna in krščanska žena. Prišla je iz Vojni- ka kot gospodinja h kanoniku in dekanu Francu Juvančiču, ki je bil velik prijatelj nepozabnega Slomška. Po njegovi smrti se je poročila z Ma- tejem Šilih, ki je bil skozi dolgo vrsto let cerkve- ni ključar. Pokopala je dvoje hčera. Ostala sta ji še dva sina: Karel, posestnik na domu, in Fer- dinand, ki pregleduje prstne odtise zločincev pri policiji v Beogradu. Vse otroke je odgojila v stro- go verskem in narodnem duhu. Po večno plačilo za svoje čednostno življenje je šla na Marijino vnebovzetje. — Domačim izrekamo naše prirčno sožalje!

Galicija pri Celju. Zvonovi so nam oznanili tužno vest, da nas je zapustil nepozabni naš so- sed, faran Anton Pečnik. Spreviden s sv. za- kramenti se je 2. avgusta v starosti 68 let poslo-

vil od nas. Nihče bi ne verjel, kdor je pokojnika videl še pred 14 dnevi, da nas bo zapustil tako kmalu. Bil je mož na pravem mestu, krščanskih misli, vzor katoliškega moža, ki je razen Boga ljubil tudi narod in našo domovino. Zapustil je ženo, sina in dve hčerki, ki so vsi že preskrbljeni. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Pokojni je bil skoraj vse življenje naročnik »Slov. gospodarja«. Bodi mu zemljica lahka — domačim pa naše sožalje!

Kozje. V starosti 77 let je preminul v Gospodu na Velike maše dan Franc Guček, bivši posestnik in gostilničar v našem trgu. Rajni je bil dolga leta občinski odbornik, trški župan ter član načelstva okrajne hranilnice. Veselil se je ves čas svojega življenja obče priljubljenosti zaradi svoje mirne, potrpežljive ter dobrovoljne narave. Izredno je bil nadarjen za godbo in je kot samouk zelo dobro igral na harmoniko, klavir, citre in gosli. Iskali so ga zaradi popravila žepnih ur, kar je znal bolje kot marsikateri izučeni urar. Napram revežem je bil pravi oče. Pri Gučku je bilo vedno na razpolago za siromake prenočišče s prehrano. V trgu in okolici je bil znan radi svoje dobrosrčnosti in ker je vsakemu le dobro storil, ni imel sovražnika. Blagemu rajnemu, ki je bil dolga leta naročnik »Slov. gospodarja« in krščanskih listov, poplačaj Vsemogočni z večno nagrado njegove številne dobrote, žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje!

Dobje pri Planini. Tukaj je po dolgotrajni in potrpežljivo prenašani bolezni mirno umrla Jožefa Cesar, roj. Gračner, bivša posestnica na Spodnjem Brezju. Šele na rožnovensko nedeljo bo tri leta, ko so otroci zgubili dobrega očeta, že se je oglasila neizprosna smrt in iztrgala hčerкам dobro ter skrbno mater, ki jim je bila skoraj do zadnjega zdihljaja dobra svetovalka. Bila je milosrčna ter gotovo noben siromak-prosilec ni od nje šel praznih rok. Kako je bila priljubljena, je

† Prelat Andrej Hlinka

pokazal njen pogreb, ki se ga je vkljub obilnemu delu v delavnik udeležilo veliko ljudi. Rajni naj bo Bog za vse trpljenje in težave, ki jih je morala pretrpeti v dolini solz, bogat plačnik! — Žalujočim naše sožalje!

Marija Nazarje. V vasi Loka je umrl splošno znani lesni trgovec Anton Klančnik, p. d. Papež. Rajni je bil odločen katoličan, kar je kazal v življenju. V soboto pred porcijunkulo se je sam pripeljal v farno cerkev v Nazarje, da bi opravil svojo pobožnost. Večini zvonovom mnogih cerkva v okolici je bil boter, ki mu sedaj pozvnanjajo k večnemu počitku. Mir in pokoj njegovi duši! — Žalujoči ženi in otrokom naše sožalje!

Blagoslovitev Slomščkovega doma v Selnici ob Dr.

V nedeljo, 4. septembra, obhaja prosvetno društvo »Čitalnica« v Selnici ob Dravi velik praznik. Slovesno bo blagoslovljen novi Slomšekov dom.

Slomšek je kot mlad kaplan deloval v Dravski dolini v obmejni Vuzenici. Zato zasluži, da mu postavimo spomenik v znak hvalečnosti za njegovo delovanje in za smernice, ki jih je on dajal in po katerih sedanja naša društva delujejo. Obenem pa bo dom žarišče pristnega kulturnega, gospodarskega in verskega napredka sto in sto let.

Slovesnost se prične ob pol treh popoldne. Najprej bo sprejem gostov, nato slovesne večernice v župni cerkvi. Po večer-

nica gre sprevod do novega doma. V sprevodu gredo: slovenski fantje in slovenska dekleta v krojih, narodne noše, zastopniki raznih oblasti in ustanov, civilno članstvo fantovskih odsekov in dekliških krožkov in drugi. Nato bo blagoslovitev in otvoritev doma. Po slovesnosti se vrši pred domom velika ljudska veselica. Za prijetno razpoloženje bo preskrbljeno z raznimi zabavnimi točkami. Po šotorih pa bo obilno vsakovrstnih dobrot.

Ugodne zveze z vlakom in avtobusi za daljnje udeležence! Vljudno in iskreno vabimo od blizu in daleč vse, staro in mlado, da se z nami vesele velikega praznika!

Društvene vesti

Slovenska Bistrica. Slovenjebistriški študentje priredijo na Jernejevo nedeljo, 28. avgusta, ob pol štirih popoldne v Slomškovem farnem domu akademijo z zabavno spevoigro »Kovačev študent«. Vsi od blizu in daleč ste vabljeni, da se udeležite te akademije in s tem podprete stremljenje slovenjebistriških študentov, ki hočejo združeni v novi odsek Prosvetnega društva pod varstvom sv. Alojzija pričati za katoliško stvar in se na tem stališču izobraževati, zakaj le prava slovenska inteligenca bo mogla voditi narod. Ker je dobiček namenjen v pomoč revnim študentom, ste pristrčno vabljeni na to prireditev!

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Prosvetno društvo pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah priredi v nedeljo, 28. avgusta, Petančičevo igro »Guzaj«. Vsi

prijatelji prosvetnega društva ste vljudno vabljeni v nedeljo po večernicah k Sv. Bolfenku.

Ljubno ob Savinji. Tudi mi nočemo zaostati za drugimi kraji naše ožje domovine. Zaradi tega priredimo na Mali Šmaren, 8. septembra, velik prosvetni tabor pod pokroviteljstvom našega ljudskega bana g. dr. Marka Natlačena. S tem taborom je združena tudi otvoritev in blagoslovitev novega prosvetnega doma. Kot za zaključek tabora bo telovadni nastop fantovskih odsekov in dekliških krožkov. Vsi prijatelji katoliške prosvete, posebno pa še vsi telovadci in telovadkinje: na Mali Šmaren ne sme nihče ostati doma, kajti kliče in vabi vas Ljubno!

Tabor naše mladine v Laškem

Zadnje nedeljo se je zbralo na mladinskem taboru v Laškem 5000 ljudi. Z letnega telovadišča je krenil na trg sprevod, v katerem je bilo 17 konjenikov, 66 kolesarjev, dve godbi, 120 članov v krojih, 123 narodnih noš in nad 600 raznih drugih udeležencev. Sv. Mašo in pridigo je imel mariborski stolni kanonik dr. Ivan Žagar.

Po sv. maši je predsednik Fantovskega odseka g. Kolšek otvoril slavnostno zborovanje in v lepih besedah pozdravil visoke goste. Nato je prečital udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru in Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu, kar so zborovalci sprejeli z viharinimi ovacijami. S slavnostnega zborovanja so bile poslane pozdravne brzojavke našemu narodnemu voditelju dr. Antonu Korošču, ki je poslal taboru poseben pozdrav z željo, da bi kar najlepše uspel, mariborskemu vladiki dr. Tomažiču in banu dr. Natlačenu, ki je poslal z Bleda poseben pozdrav vsem zborovalcem.

Kot slavnostna govornika sta nastopila predsednik Zveze fantovskih odsekov dr. Žitko iz Ljubljane in urednik »Slovenca« Franc Terseglav. Njuna govora so zborovalci navdušeno pozdravljali in odobraval.

Popoldne ob treh je bil na letnem telovadišču ob Savinji telovadni nastop, katerega se je udeležilo nad 3000 ljudi. Telovadno prireditev je postal g. minister dr. Miha Krek, ki je imel pred zaključkom telovadnega nastopa nagovor na mladino. Ob zaključku tabora je nesla mladina g. ministra dr. Kreka na ramah do avtomobila, na kar se je odpeljal skozji dolgi špalir navdušeno ga pozdravljajočih.

Harald Mac Michael, angleški komisar v nemirni Palestini.

Leta 1940 bodo v Združenih ameriških državah volitve predsednika. Če sedanji predsednik Roosevelt tretjič ne bo kandidiral, imenuje kot njegovega naslednika senatorja Albena W. Barkley, voditelja demokratov v senatu.

Dopisi

Remšnik. »Ača« se tolikokrat na dan kliče pri Kolečnikovih, saj pa tudi po pravici, ko je treba vedno kakega pojasnila domačim otrokom, hlapcem in delavcem, pa še tudi kakemu sosedu, katerih pa ima Kolečnik kar na ducate! Kje je Kolečnik doma, danes ve vsak poznavalec Remšnika in tega tudi ceni z imenom Kolečnik! Mož ima danč nad 77 let življenjske borbe za seboj in je še mladeniško navdušen, pogumen in delaven, da ga moraš res občudovati. Od rane mladosti se bori skozi življenje in na stara leta ga je gospodarska kriza naravnost zagrnila s skrbmi in težavami, tako da se je že mislilo tu in tam, da je gospodarsko uničen, pa s svojo vztrajnostjo in zaupanjem na Boga je čudovito ugnal v glavnih obrisih sedanjo krizo. Boga časti v svoji trdni veri prav zgledno, tako da njegova gostilna do zadnjih let ni bila pajzel, kjer se lahko govori in kvanta vse povprek, ampak je hiša prijetnega družabnega življenja in razvedrila. Veliko zaslug ima Kolečnik za ceste v občini, posebno za cesto iz Brezna na Remšnik. Stari rod ve, da ni bilo tu mostov in ne škarp, kar je mnogo on s svojo skrbjo in stroški popravil in še popravlja, četudi drugi vozniki in lesni trgovci cesto prav pridno rabijo. Kot lesni nakupovalec je Kolečnik dober plačnik in le škoda, da ne dobi tistega deleža, katerega bi bil poštenim potom lahko deležen, pa je s svojo skromnostjo in poštenostjo velikokrat opeharjen od tvež, ki škartirajo, cene zmanjšujejo in plačilo odlagajo, samo da mož ne pride do zasluženega uspeha. To je boj življenja. V družini ima tolikokrat smrtnega angela in to pri odraslih otrocih, da se mu skoro letno povrača. Nekaj že trpi zdravje zaradi tesne lege stanovanja v grapi, težko pa spremeni svoj sedež, ko je ta grapa — imenuje se že Kolečnikova — tako pri rokah za dobavo lesa, za vožnjo do Drave in pa ljubezen do doma iz mladeniških let! Bil je rojen pod Pankracijem na Koretnikovi ali Pačkanovi kmetiji in od tam je s 60 goldinarji začel svojo gospodarsko pot in je med tem mnogim pomagal, da jih niso čifuti nabrisali; žal, da se njemu samemu to dostikrat zgodi! Zna se iz njegove gostilne razne dovtipne izjave. Če je ura osem ali devet zvečer, kar pogleda svetilko in začne: »Je pa tako, da bomo šli, tahta' je kratka in jutri moramo zgodaj vstati!« Še mnogo drugih takih je znano in vendar gre vsak rad h Ko-

ležniku. Pri vsej današnji priliki recimo: Hvala Bogu, da stari možje svetijo mladim, le žal, da mladi nočejo luči lepih navad, poštene marljivosti in odkritega značaja! Očetu Kolečniku želimo prav iz srca še leta dela in uspeha ter božjega varstva, da bo mogel na koncu dni slišati Gospodove besede: Pridi, zvesti hlapec!

Sv. Marjeta ob Pesnici. Občinski odbor je na svoji redni občinski seji dne 8. maja za izredne zasluge za izgrajeno cesto Sv. Peter-Ložane-Hum izvolil gg. Žebota Franca in Lipovšek Antona za častna občana.

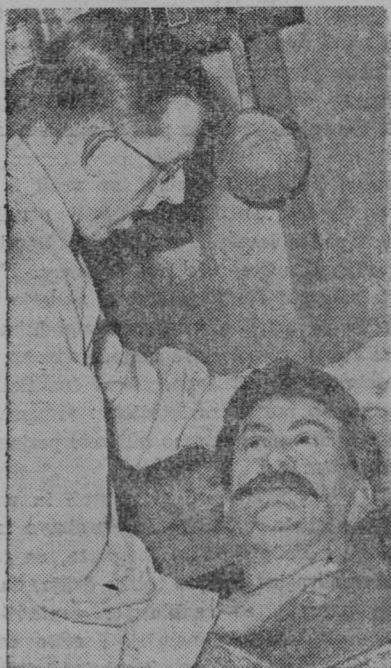
Sv. Benedikt v Slov. goricah. Sadna trgovina je zopet oživela v našem prelepem kraju Slovenskih goric. Sadje ima hvala Bogu lepo ceno in je sedaj v našem kraju doseglo 2.60 din za kakovostno prvovrstno sadje. Naš kmet se te cene veseli in želi, da bi ta cena še rastla in dosegla ceno v letu 1930. Naš kmet je bil in še tudi je popolnoma gospodarsko na tleh in ni več zmožni javnih dajatev, zato tudi vidimo tako žalostno oznanilo pri cerkvi nedeljo za nedeljo, ko se čitajo cele litanije teh nesrečnikov. Zato naš kmet upravičeno želi poveljnih cen za svoje pri-

Štorklja na strešnem dimniku.

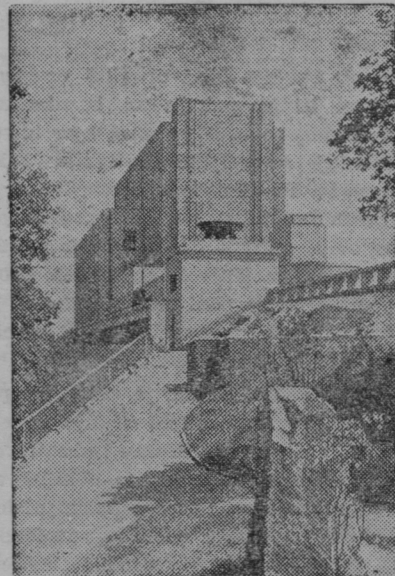

Desetinesečnega Angležeka je odlikovala angleška kraljica s posebnim darilom in ga priznala za najlepšega otroka Anglije.

Voščeni kip Stalina umivajo vsak dan v londonski zbirki z mlačno vodo.

delke, tako za sadje kakor za živino. Ustanovila pa se je sredi poletja v osrčju Slovenskih goric, pri Sv. Lenartu, zadruga z imenom: Kmetijska

Narodni spomenik v Pragi. Na žižka hribu v Pragi so dogradili narodno spominsko dvorano, v kateri bodo počivali najbolj zaslužni možje Češko-slovaške.

Mažari so slavili zadnje dni 900 letnico kralja sv. Štefana. Na sliki vidimo kraljev spomenik v Budimpešti.

Starejši sin arabskega kralja Ibn Sauda, prestolonaslednik Amir Saud (desno), se mudi v spremstvu svojega mlajšega brata, Amir Mohameda, v Londonu.

nabavna in prodajna zadruga, r. z. o. z., ki si je naredila nalogo, da svoje člane preskrbuje z vsakdanjimi potrebščinami in da kupuje od njih kmetijske pridelke. Zato torej polnoštevno pristopajmo k tej zadrugi in vedimo, da je samo v slogi moč.

Ljubno ob Savinji. Med drugimi pregledi odbrane živine, ki jih prireja kr. banska uprava v raznih krajih, bo tudi pri nas, kjer z velikim uspehom deluje selekcijsko društvo za belo slovensko govedo. Pregled bo v petek, 26. avgusta. Razstavljenih bo nekaj nad 50 glav živine. Za prireditve se je nabralo okrog 10.000 din iz raznih javnih sredstev. Največji prispevek, 5000 din, pa je izposloval g. narodni poslanec Rudolf Pevec od »Prizada« v Beogradu. Vsi resni rejci bele živine ste vabljeni na to razstavo.

Šmarje pri Jelšah. Kakor je »Slov. gospodar« že napovedal, se je izpolnila zadnja nedelja g. monsignoru J. K. Vreže, našemu ljubemu rojaku, njegova najsrčnejša želja, da je obhajal v svojem rojstnem kraju na slovesen način jubilej zlate sv. maše. Šmarje se je odelo v praznično obleko že na predvečer, ko je priredilo slavljenju v počastitev baklado po trgu in v Katoliškem domu je tolikoletnega in najbolj čislana ter priznanega vzgojitelja mladine pozdravila mladež s cvetjem in z deklamacijami. — V nedeljo zjutraj so se začele zbirati od vseh strani v lepo Šmarje ljudske množice ter številni jubilarčni prijatelji iz Maribora ter od drugod. Ob pol desetih je prišel ob zvokih godbe, ob pokanju topičev ter ob pritrkavanju zvonov slovesni spreved od župnišča v nabito polno župno cerkev, v kateri je opravil jubilarnt slovesno zahvalno daritev na istem oltarju Marijinega vnebovzetja, kjer je pel novo sv. mašo pred 50 leti. Na prižnico je stopil g. stolni prošt dr. M. Vrabec. Prečital je pismo prevzvišenega g. knezoškofa dr. I. Tomažiča, v katerem je popisal vladika zasluge zlatomašnikov na polju vzgoje, prosvete ter neumornega dušnega pastirstva z željo, da bi ohranil ljubi Bog zasluznega in še vedno delovnega jubilarnta do skrajnih mej človeškega življenja. Po jedrnatem in lepem nagovoru g. prošta je zlatomašnik opravil peto sv. mašo ob asistenci mladih duhovnikov, njegovih rojakov. Do zadnjega kotička napolnjene cerkev se je čudila gromovito krepkemu glasu g. monsignora po tako hudi in hvala Bogu srečno prestani boleznii. Zahvalno daritev je zaključil »Te Deum«, na kar se je podal g. zlatomašnik k novemu trškemu vodovodu, katerega je sam blagoslovil s kratkim nagovorom. Pomenljivo, težko pričakovano in vendar dočakano slovesnost je zaključilo slavnostno kosilo v dvorani pri Habjanu, katerega je priredila občina Šmarje slavljenju in njegovim številnim gostom na čast. Med kosilom so bile izmenjane številne prirčne napitnice, katere so naglašale jubilarntove premnoge zasluge in stavile za zgled njegove prelepe čednosti, katere ga spremljajo skozi vse življenje. Vsak govornik je želel ljubemu zlatemu gospodu krepkejšega zdravja in da bi ostal še dolga leta ohranjen rojstnemu kraju in vsej Sloveniji. Zlato sveto mašo smo zaključili šmarčani v zavesti, da je bilo lepe, prirčne in da ste storila trg in okolica vse, da dostojno počastita in se vsaj nekoliko odložiata g. zlatomašniku za številne dobrote, katere je skozi leta delil svojemu tolikanj ljubljemu rojstnemu kraju.

Šmarje pri Jelšah. Sadjarska in vrtnarska podružnica priredi v nedeljo, 4. septembra, poučni izlet, in sicer v Maribor, Svečino in Jareninski dvor. Vožnja z avtomobilom ter skupni obed stane 40 din. Člani podružnice, ki se hočejo izleta udeležiti, naj se javijo do nedelje, 28. avgusta, ter plačajo omenjeni znesek.

Sv. Peter pod Sv. gorami. V starodavnem svetlišču Matere božje na Sv. gorah bodo v dneh 5.,

6. 7. in 8. septembra velike romarske svečanosti. Slovesnosti se pričnejo že v ponedeljek, 5. septembra, ob 18, ko bo otvoritev tridnevne slovesnosti večernicami. Vse tri dni bodo sv. maše od petih zjutraj neprestano do opoldne. Vsak dan

Marijanski tabor v Halozah

bo 27. in 28. avgusta pri Sv. Avguštinu, podružni cerkvi Sv. Andraža, v Halozah. Popolnoma nepoznan slovenski javnosti je ta skriti kot naše zemlje. Pa se kakor grozd na trti smeji na 508 m visokem griču Sv. Avguštin preko vseh Haloz in Ptujškega polja, Slovenskih gor in Pohorja, v Hrvaško Zagorje pa tja doli do Ivančice in Zagrebačke gore. Čudovit je razgled od tu gori preko vsega omenjenega ozemlja in marsikdo, ki ga je pot slučajno privedla semkaj, je zastrmel in ni našel besede za toliko lepoto. Podobno čredi ovac brez števila se gnetejo pod teboj strmine in rebri stoternih haloških gričev. Nalik silnim valovom kukajo drug izza drugega in morská pena ni bolj bela kot dolge vrste lesketajočih zidanic, viničarij in gosposkih domov vrh šilastih grebenov. Vmes so posejane cerkve, bolj na gosto pa lične kapele, ki večkrat na dan s tankim glasom svojih zvončkov pozovejo verne Haložane k molitvi. Nad vsemi pa kot kralj pred ognjem dom, pred točo jim gorico, bližnji sosed varuje sv. Avguštin.

Če tako poznamo to arhitektonsko sicer nepomembno cerkvico, razumemo, zakaj vsako leto na Avguštinovo proščenje priroma na ta impozantni griček več tisoč častilcev sv. Avguština. Letos se bo število teh romarjev potrojilo, zakaj na tem privlačnem hribu se vrši Marijanski tabor za

bo pridiga ob sedmih in desetih; 6. in 7. septembra tudi ob 18 pri slovesnih večernicah. Za vse dni je poskrbljeno za zadostno število spovednikov. Vse dni tridnevne in v osmini se dobi polen odpustek pod navadnimi pogoji.

vse haloške župnije, od koder bodo 27. in 28. avgusta posamič in v procesijah priromali slaviti sv. Avguština in letos posebej še Brezmadežno.

Ob tej priliki bo blagoslovljena nova zastava dekliške Marijine družbe Sv. Andraž v Halozah, za katero je napravila originalni načrt priznana umetnica gdca Sonja Vončinova. Izdelala pa je zastavo »Naša sloga« v Ljubljani lično in okusno in za zmerno ceno, v veliko zadovoljstvo naročnikov.

Sporod Marijanskega tabora bo sledeč: Sobota, 27. avgusta: Ob 9 sv. maša. — Ob 19 pridiga, pete litanije Matere božje, rimska procesija z baklami. Spovedovanje.

Nedelja, 28. avgusta: Več tihih sv. maš. Ob 7 sv. maša s pridigo, ob 10 blagoslovi škofijski voditelj Marijinih družb mil. g. stolni kanonik dr. Ivan Žagar novo zastavo in ima pridigo ter slovesno sv. mašo. Takoj nato bo zunaj cerkve tabor Marijinih družb in častilcev Marijinih s slovenske in hrvaške strani. Glavni govornik bo p. Konstantin s Ptujške gore. Sledili bodo pozdravi Hrvatov in župnij zavrčke dekanije. Sodelovali bodo pevci sosednjih župnij, posebno pa bo slovesnost povzdignila v teh krajih tako pristno, prirčno in mogočno ljudsko petje.

Prijatelje iskrene pobožnosti do Marije iskreno povabimo ta dan k Sv. Avguštinu!

Poslednje vesti

Politična novica iz naše države

Drugi dan zasedanja Male zveze na Bledu. Dnevni red tokratnega zasedanja Male zveze na Bledu je: 1. Sporazum z Mažarsko glede vojaške enakopravnosti. 2. Prilagoditev pravilnika za mednarodno plovbo po Donavi novim razmeram. 3. Omilitve obveznosti pogodbe Zveze narodov, ki predpisuje gospodarske, politične in vojaške kazenske odredbe (sankcije) proti državam, katere je Zveza narodov označila za napadalke. Drugi dan blejskega zasedanja, 22. avgusta, so sestavili zunanji ministri predlog o sporazumu z Mažarsko, ki ga je navzoči mažarski poslanik koj javil svoji vladi v Budimpešto. Prejel je odgovor, da sta v spremstvu regenta Horthyja v Nemčiji ministrski predsednik Imrely in zunanji minister Kanya. Blejski predlog so sporočili v Nemčijo, od koder pa ni bilo v teku noči na ponedeljek odgovora in tudi ne v dopoldanskih ponedeljkovih urah. Zaradi tega je konferenca podaljšana do srede, 24. avgusta.

Novice iz drugih držav

Zakon o odgovornosti bivših članov avstrijskih zveznih in pokrajinskih vlad. Izdan je nov zakon o odgovornosti članov bivših avstrijskih zveznih in pokrajinskih vlad. Po tem novem nemškem zakonu bodo klicali na odgovornost člane dr. Schuschniggove avstrijske vlade. Zadnji zvezni predsednik Miklas ne pride pri tem zakonu v poštev, ker sta bila njegova sinova hitlerjanca.

Skrajšani nemški manevri. Veliki nemški manevri, ki bi naj trajali 12 tednov do konca septembra, bodo zaključeni že 1. septembra. S pr-

vim septembrom bodo odpušteni rezervisti po istem redu, kakor so bili vpoklicani na vaje. Dne 1. septembra bodo odpušteni tudi vsi oni aktivni vojaki, ki so odslužili z avgustom svoj kadroviski rok.

Hitro rešena kriza francoske vlade. Iz francoske Daladierjeve vlade sta izstopila minister za javna dela Frossard in delovni minister Ramadier. Imenovana sta člana »Francoske socialne zveze«, stranke med radikali in socialisti. Predsednik vlade Daladier je krizo vlade koj rešil. Za ministra za javna dela je bil imenovan Anatol de Monzie, za delovnega ministra pa Charles Pomaret. Po tej krizi se je pomaknila vlada še bolj na desno.

Francoski letalski general se vrnil iz Berlina v Pariz. Spredaj poročamo, da se je mudil v Berlinu francoski letalski general Vuillemin, ki je ogledal nemške letalske naprave. Francoski gost je zapustil Nemčijo zadnjo nedeljo v letalu, katero se je moralo boriti z neugodnim vremenom in leteti po več tisoč metrov visoko. General Vuillemin je izjavil francoskim časnikašem po pristanku na pariškem letališču: »Napravili smo zanimivo potovanje in smo bili zelo prijazno sprejeti kot tovariši.«

Strašne poplave, brod se potopil in velika železniška nesreča v Indiji. Iz Bombaya iz Sprednje Indije poročajo od 21. avgusta, da je po tamšnjih pokrajinah padlo toliko dežja, da so reke izredno narasle, se razlile ter poplavlile doslej 20.000 mest, vasi in naselja. Število oseb brez strehe znaša en milijon. Smrtnih žrtev je 500. Nesreča bo zavzela še mnogo večji obseg, ker se neprestano dežuje ter vode naraščajo. — Na reki

Tapti v bližini mesta Surat se je zgodila strahovita nesreča, ker se je potopil brod in je utonilo sto ljudi. Z 200 osebami preobložen brod se je potopil na sredini reke. Doslej so potegnili iz valov 60 trupel. Sto ljudi so rešile ladje, ki so koj pribrele na pomoč. — V bližini mesta Trichonopoli v pokrajini Madras v južnovzhodni Indiji je iztiril brzovlak, ker je povodenj izpodkopala proggo. Trideset ljudi je smrtno ponesrečilo, nad sto je ranjenih. Nesreča je doletela samo mohamedance, kateri so se vračali z verskega praznovanja.

Svetovni rekord v zadržanju sape. Iz Kopenhagna poročajo 21. avgusta: Danski vojak Frederickson je dosegel svetovni rekord glede zadržanja sape. Pri potapljanju je vzdržal brez dihanja pod vodo štiri minute in 35 sekund. Na suhem je zadržal sapo pet minut in 17 sekund. Frederickson je pobil vse dosedanje rekorde v zadržanju dihanja.

Največji daljnogled na svetu dogotovljen. Po poročilih iz Njujorka od 21. avgusta bodo postavili te dni na Mount (gora) Palomar največji daljnogled. Jeklena cev, katere obdaja lečo v obliki podkve, tehta 150.000 kg. Skozi to novo daljnogledno čudo bo dostopen človeškemu očesu neizmeren zvezdnati svet v nepopisni krasoti. Mesec, kateri je oddaljen od zemlje 400.000 km, bo viden na daljnogled v oddaljenosti 40.000 km. Učenjaki so prepričani, da bodo s pomočjo tega daljnogleda razkrili marsikatero dosedanje tajnost v kraljestvu vseмирja. Daljnogled so gradili več let ter znašajo stroški tri milijone dolarjev.

Velika sleparija z vložnimi knjižicami

V Ljubljani na Krekovem trgu je »Slovenska banka«, koje ravnatelj, predsednik upravnega odbora in dejanski lastnik je g. Miroslav Jankole. Te dni aretirani Jankole je uganjal velike sleparije z vložnimi knjižicami. Prizadetih je zelo mnogo ljudi. Ljubljanska policija zbira sedaj podatke, da bo ugotovila, za kolike vsote gre. Časopisje trdi, da se bo prikazala iz tega primera ena največjih sleparij s hranilnimi knjižicami.

Zadnji »Slovenski dom« navaja dva primera. V enem je zginilo 200.000 din, v drugem pa 68.000 din. Kmet iz Stožic pri Ljubljani je prodal njivo ob Dunajski cesti za 200.000 din in je naložil denar pri Kmetiski posojilnici v Ljubljani. Ker je šel zavod pod zaščito, ni mogel dvigniti večjega zneska. Ta kmet je padel v roke ravnatelja Jankole. V »Slovensko banko« je položil vlogo z 200.000 din. Ravnatelj mu je obljubil, da bo dobil vsak mesec na račun knjižice 1500 din. Parkrat je res dvignil ta znesek, potem se je pa izplačevanje nehalo in kmet ni mogel nikoli več dobiti v banki g. ravnatelja.

Ob aretaciji so dobili v »Slovenski banki« samo eno knjižico po 200 din, torej je visoka vloga kmeta iz Stožic skoro gotovo zgubljena.

V Tacnu pod Šmarno goro je dobila žena nekega posestnika iz Amerike večjo denarno vsoto. Brez moreve vednosti je naložila denar v hranilnico, katere ji pozneje ni mogla izplačati vloge. Ženska je izročila knjižico za 56.000 din »Slovenski banki«. Ko se je mož vrnil, je šel v banko, da bi mu naj vrnil vložno knjižico. Zahtevali so od njega, da mora založiti 12.000 din gotovine. Ko je tudi to vložil, so prišli z raznimi drugimi izgovori. Ko je mož upravičeno bolj glasno nastopil, so ga ukrotili z grožnjo, da bo sploh ob vse, če ne bo miren. Tudi ta revež bo najbrž ob svoj težko prištedeni denar.

Časopisje naglašja, da bodo pri »Slovenski banki« najbolj prizadeti revnejši sloji, ki so zaupali hranilne knjižice v sili, da bi si kupili najpotrebnejše.

Po Ljubljani in bližnji okolici se je že delj časa govorilo o neki ljubljanski banki, ki rada sprejema vsakovrstne hranilne knjižice ter jih vnovčuje za gotov denar. Polagoma pa je seveda ta banka vnovčevanje prevzetih knjižic ustavila, knjižice same pa so neznano kam izginile; pravi njih lastniki jih na noben način niso mogli več dobiti nazaj iz banke. To stanje je zato trajalo precej dolgo, ker se je vsak posameznik, ki je svojo vložno knjižico zaupal tej banki, bal stvar naznaniti sodišču ali policiji, ker se je bal, da bo potem sploh vse zgubil.

Domače novice

Ravnateljstvo dijaškega semenišča v Mariboru poziva dijače-semeniščane, da takoj pošljejo potrebne dokumente in denar za vpisnino in šolnino, da jih more vodstvo zavoda vpisati na državni klasični gimnaziji kot redne učence. Vsi podatki glede vpisa so objavljeni v letnem poročilu državne klasične gimnazije za šolsko leto 1937/38. Vpis v prvi razred bo 3. septembra. Za vpis so pri novincih potrebni sledeči dokumenti: krstni list, šolsko spričevalo, na katerem je potrjeno, da je kandidat z uspehom opravil sprejemni izpit, in potrdilo davčne uprave o višini neposrednih davkov za odmero šolnine. V zavod naj pridejo gojenci dne 11. septembra, ker bo 12. septembra otvoritvena služba božja.

Škofijska cerkvena glasbena šola v Mariboru. Na škofijski cerkvenoglasbeni šoli v Mariboru se začne šolsko leto 1938/39 v ponedeljek, 12. septembra. Novi učenci naj pošljejo prijave s predpisanimi prilogi do konca avgusta ravnateljstvu šole ali kn.-šk. ordinariatu v Mariboru.

30 letnica Frischaufove planinske kočje. Pred 30 leti je bila zgrajena na Okrešlju v Savinjskih Alpah nad padcem Savinje v Logarski dolini Frischaufova kočja. Koča ima ime po graškem profesorju Ivanu Frischaufu, ki je bil velik prijatelj in oboževatelj Savinjskih Alp. Že pred imenovanjem kočje je stala na Okrešlju zgradba, pod koje streho se je lahko zateklo 12 ljudi. To kočjo je odnesel plaz, na kar je bil pozidan sedaj 30 let stari Frischaufov dom. Ob priliki 30 letnice bo 4. septembra na Okrešlju ob desetih slovesna služba božja.

Slinavka v mariborski okolici. V Bohovi pri Hočah se je pojavila slinavka.

Mrtvi otrok v zibelki pred hišo. Zadnjo soboto popoldne je našla posestnica Angela Lakner pred hišo zibelko in v njej mrtvega otročička. Vse kaže, da bi se bil otrok zadušil pod odejo. Državno tožilstvo je odredilo sodno raztelesenje. Nekateri notranji organi so bili poslani v Ljubljano, kjer jih bodo kemično preiskali. Gre za delavko Ivano Gradišnik, pri kateri je bil otrok v oskrbi in ga je pustila pred Laknerjevo hišo.

Pomotoma zaboden. Ko se je vračal zadnjo nedeljo zvečer proti domu v Kozjak, občina Sv. Kungota, Franc Černec, se je pognal iz tane proti njemu neznanec, kateri ga je zabodel v levo stran prs. Šele tedaj, ko se je Černec zgrudil, je napadalec spoznal pomoto, ker ni hotel zabosti Černeca, kojega prijatelj je baje bil, ampak nekega drugega. Kravvo dejanje je zagrešil neki hlapec.

Vlak smrtno povozil orožnika. V noči na 22. avgust je povozil mariborski osebni vlak med po-

Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.) 1138

stajama Kresnice in Laze orožniškega podnarednika Janeza Erjavca iz Borovnice. Mladi orožnik je vršil nadzorno službo in bo dognala komisija, kako je prišlo do smrtno nesreče.

Zaradi nepazljivosti se je pri rezanje svinjske krme nevarno vrezala v roko Rozalija Šanti v Zg. Žerjavcih pri Sv. Lenartu.

Mož obklat nezvesto ženo in njenega ljubimca. V ljubljansko bolnišnico sta bila prepeljana hudo ranjena: Terezija Burja, žena iz škofje Reče, in njen ljubimec Tomaž Franc, progovni delavec. Mož Burjeve je presenetil omenjena v Radečah pri Zidanem mostu na prepovedani poti. V silnem razburjenju je navalil na oba z nožem in ju je grozno poškodoval. Tomaž Franc je dobil štiri globoke sunke v hrbet, žena pa dva zabodljaja tik nad srcem in je poleg tega še poškodovana po glavi. Stanje obeh je zelo resno.

Nesrečno obešanje na avtobus. Vladko Ribič, štiriletni sinček delavca v Mariboru, se je obesil na mestni avtobus. Ko je avtobus potegnil s postajališča, je pognalo fantka z vso silo po cesti. Otrok je dobil poškodbe na glavi in so ga oddali v bolnišnico.

Avto vrglo v obcestni jarek. Ravnatelj podružnice Ljubljanske kreditne banke g. Stergar se je hotel izogniti z avtomobilom v Slivnici pri Mariboru tik slivniškega ribnika nekemu kolesarju. Ker je avto prehitro zavrl, je vrglo vozilo v obcestni jarek. Voz se je precej poškodoval, potnikom pa se ni zgodilo nič hudega.

Truplo neznanega mrliča. V kanalu ob Savinji pri Laškem so odkrili truplo neznanca. Po zunanosti soditi, gre najbrž za berača, kateri je padel zaradi slabosti v kanal in se zadušil.

Dve avtomobilski nesreči. Jelen Ludovik, elektrotehnik in posestnik na Polzeli, se je peljal v svojem avtomobilu proti Petrovcam. Blizu Vese-lakove gostilne je privozil na kolesu iz nasprotne strani 36 letni sluga pri celjski železarni Jakob Golež in se je zaletel v avto. Goleževo kolo je vrglo 4 m čez cesto, on sam pa je obležal nezavesten s hudimi notranjimi poškodbami. Reševalni oddelek je prepeljal poškodovanega v celjsko bolnišnico. — Proti celjski bolnišnici je privozil to-vorni avto trdke Nerad iz Celja. V tem trenutku je hotel zaviti z dvorišča bolnišnice osebni avto nekega trgovskega zastopnika iz Šmarja pri Jelšah. Šoferja nista opazila drug drugega in osebni avto je zadel ob tovornega, da se je razbil sprednji del.

Kozolec pogorel. Nočni požar je uničil v Strazišču pri Kranju kozolec g. Franca Rozmana, ki je že enkrat pogorel pred dvema letoma.

ZAKŠ priredi izlet v Italijo. V »Slov. gospodarju« z dne 10. avgusta smo poročali, da priredi ZAKŠ enodnevni izlet v Postojno in Trst z avtobusom. Ker je še nekaj mest na razpolago, ponovno opozarjamo vse člane in tudi druge interese nato poučno potovanje, kajti ogledali si bomo tudi nekaj vzornih posestev v okolici Trsta in Postojne, kjer gospodarijo naši tovariši. Vožnja stane samo 80 din. Ker se izlet vrši 11. septembra, ob priliki ljubljanskega jesenskega velesejma, imajo udeleženci do Ljubljane polovično vožnjo. Prijavo sprejema do 3. septembra ZAKŠ, Ljubljana, Miklošičeva 22/I. Vsak prijavičenec naj pošlje dve fotografiji in potrdilo okrajnega načelstva, da sme potovati s skupnim potnim listom za dan v Italijo. Potrdilo dobi brezplačno na načelstvu. Obenem je poslati točne podatke, kdaj in kje je rojen, ime očeta in matere, kar je potrebno za skupni potni list.

Vpisovanje v Legatov Enoletni trgovski tečaj v Mariboru je dnevno, tudi ob nedeljah, od 10. do 12. v šolski pisarni, Vrazova ulica 4. Učni program in pojasnilo brezplačno. Lastni dijaški internat. Začetek 9. septembra. 1271

Kmečka trgovina

Trgovina s sadjem

Cene

Manevri nemške vojske so povzročili, da je nastalo veliko pomanjkanje sadja v Nemčiji, zaradi česar so nemški trgovci dvignili cene jabolk od prvotnih 22 na 25 RM za 100 kg, postavljeno na jugoslovansko-nemško mejo, kar pride v našem denarju okrog 3.50—4 din za 1 kg. Naši sadni trgovci so pa plačevali jabolka v Svečini pri Mariboru po 3 din, pri Sv. Lenartu v Slov. goricah po 2.95 din, postavljeno na železniško postajo v Ptuj 3 din, v Gornji Radgoni po 2.85 din, pri Sv. Bolfenku pri Središču 2 din, v Murskem Središču in v Čakovcu pa po 1.50 din za 1 kg. Tako vidimo, da se cene sadju stalno dvigajo. Nadalje vidimo, da je cena sadju, kjer je izvedena združna prodaja sadja, zelo visoka, dočim je v krajih, kjer tega ni, cena sadju kljub temu, da inozemski kupci sadje dobro plačujejo, še vedno zelo nizka, n. pr. v Čakovcu samo 1.50 din za 1 kg.

Ne trgajte nezrelega sadja!

Sadni kontrolor je v Mariboru izrgel dva vagona jabolk, ker so bila prezelena. Razni sadni nakupovalci pač silijo kmete zaradi tega, ker vidijo, da se cena sadju stalno dviga, da trgajo nezrela jabolka, trdeč, da bo cena jabolk kmalu padla. Pri tem jemljejo za zgled lansko leto, ko je bila prvotno določena cena ranemu sadju 3.60 din franko meja, a je pozneje zelo padla. Tega pa ne povedo, da so lanskega padca cen krivi v glavnem mešetarji in trgovci, ki so izvažali nezrelo sadje in da so lani imeli v Nemčiji, Avstriji in švici rekordno sadno letino, dočim imajo letos v teh deželah komaj okrog 20% normalne sadne letine. Zato: sadjarji, ne trgajte nezrelega sadja iz bojazni, da bo cena sadju padla, kajti s tem si kvarimo samo inozemski trg in zmanjšamo prihodek.

Posnemanja vredno tudi pri nas

Kakor je določena najnižja cena pri žitu, prav tako so določili najnižjo ceno švicarji za jabolka. Izpod določene cene ne sme noben trgovec kupiti sadja v nobenem primeru, pač pa ga lahko bolje plača. Zaenkrat znaša najmanjša cena jabolk v švici 14 frankov za 100 kg. Pod to ceno ne sme noben trgovec kupiti sadja od kmeta. Sicer pa letos v švici itak nimajo sadja za prodajo, ker imajo samo 20% normalne sadne letine. Dobro bi bilo, če bi se tudi pri nas določila najnižja prodajna cena ne samo za jabolka, ampak tudi za vse druge kmetijske pridelke. S tem bi se v trgovini s kmetijskimi pridelki uvedel nek red.

Omejitev izvoza živine v bivšo Avstrijo

Dunajsko poljedelsko ministrstvo je razširilo omejitev prometa iz Jugoslavije v Avstrijo za vse govejo živino, živinske proizvode in surovine, ki bi mogli biti prenašalci kužnih bolezni. Ta omejitev je prišla zaradi nevarnosti slinavke in parkljevke v Jugoslaviji ter se nanaša na vse okraje v savski, vrbaski, drinski in dunavski banovini, v dravski banovini pa na okraje: Brežice, D. Lendava, Kranj, Krško, Ljutomer, Sobota, Radovljica.

Zanimanje Nemčije in Mažarske za naš les

V Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu je bila seja strokovnega odbora za izvoz lesa. Na seji se je razpravljalo predvsem o izvozu lesa v Nemčijo in Mažarsko. Na seji je bilo najprej prečitano poročilo o novih trgovinskih pogodbah, ki jih je naša država sklenila z Grčijo in Švico, predvsem glede izvoza našega lesa v ti dve državi. Nato so udeleženci konference razpravljali o pripravah za sejo nemško-jugoslovanskega lesnega odbora, ki bo 22. avgusta v Crikvenici. Iz poročila je razvidno, da Nemčija predlaga znižanje cen za naš les in rešitev nekaterih drugih tehničnih vprašanj, tako n. pr. razdelitve kontingentov za les. Posamezni govorniki so tudi poudarjali, da se Nemčija posebno v zadnjem času močno zanima za jugoslovanski les. Lani je Jugoslavija izvozila v Nemčijo lesa v vrednosti 160 milijonov din. V prometu z Mažarsko se je pa za našo državo pojavil pasivni klirinški saldo 40 milijonov din ter je zaradi tega izvoz lesa iz naše države v Mažarsko skoraj prenehal. Toda v zadnjem času se je začela tudi Mažarska zelo zanimati za naš les, predvsem zaradi tega, ker je docela prenehal izvoz lesa iz bivše Avstrije na Mažarsko. Na konferenci so zastopniki lesne industrije razpravljali tudi o vprašanju izvoza orehovega lesa ter so sklenili na-

prositi merodajne kroge, da bi se orehov les mogel izvažati tudi po kliringu. Nazadnje je konferenca razpravljala še o raznih tarifnih vprašanjih.

Konji

Zadnje tedne je veliko povpraševanje po konjih vseh pasem. Izvažajo se namreč v večjih množinah na področje bivše Avstrije in pa v Grčijo. Za par belgijancev plačajo avstrijski uvozniki konjerejem 12.000 do 18.000 din, navadni kmečki konji pa se plačujejo par po 4000 do 6000 din. Največje je sedaj povpraševanje po lahkih kmečkih konjih, kakršne rede na Murskem polju ter v Slavoniji.

Živina

Na zadnjih sejnih so bile dosežene sledeče cene: Sv. Jurij ob juž. žel.: voli debeli 5—5.50 din, plemenski 4—4.50, telice 4.50—5, krave plemenske 4.25—4.50, slabše 2.25 din. — Kranj: voli 6.50, 6 in 5.50 din, telice 6.25, 5.50 in 5 din, krave 5.50, 5 in 4.25 din, teleta 8 in 7 din. — Šmarje pri Jelšah: voli 5—6, 4—5 in 3—4 din, telice 5—6, 4—5 in 3—4 din, krave 5, 4 in 3 din, teleta 5—6 in 4—5 din. — Ptuj: voli 5, 4.25 in 4 din, telice 5, 4.50 in 4 din, krave 4.75, 3 in 2.50 din. — V Ljubljani je bil zaradi slinavke in parkljevke sejem prepovedan. Dovoz živine v mesto je dovoljen samo za takojšen zakol.

Svinje

Na mariborskem svinjskem sejmu so se prodajali mladi prašiči 5—6 tednov stari po 90 do

120 din, 7—9 tednov po 130—160 din, 3—4 mesece 180—240 din, 5—7 mesecev 285—420 din, 8 do 10 mesecev 450—550 din, eno leto stari 710 do 820 din komad; 1 kg žive teže 6.50—8 din, 1 kg mrtve teže 8.50—11.25 din. — Na ptujskem sejmu so bile cene pršutarjem 7—7.50 din, plemenske svinje 6.80—7 din za 1 kg žive teže; mladi pujski 6—12 tednov stari po 100 do 160 din komad. — V šmarškem okraju so se prodajali špeharji po 9—10 din, pršutarji po 8—9 din. — Na Dolenjskem so špeharji po 10.25 din, pršutarji 8 do 9.50 din za 1 kg žive teže, mladi pujski 7—8 tednov stari po komad po 140 do 250 din.

Mariborski trg

Na mariborski trg v soboto, 20. avgusta, so pripeljali 16 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 13—14 din, špeh 14—15 din. — Kmetje so pripeljali šest voz sena po 7—8, en voz pšenične slame 45, osem voz krompirja po 0.75—1.50, dva čebule 1.50—3 ter šest voz zelja 0.50—4 din. Česen 3—6, kislo zelje 4, kumarce 0.75—1, zelena paprika (5—10 komadov) 1 din, karfijska 1—6, hren 8—9, paradižniki 2—4, fižol v stročju 2, grah v stročju 1, luščeni orehi 10—12.50. Jabolka 3—5, hruške 5—8, slive 6—8, črnice 2, breskve 6—16, maline 3.50—4, grozdje 8—12, brusnice 6—6.50, ringlo 1.50—2, luščeni orehi 36. Na trgu je bilo devet vreč pšenice po 1.50—1.75, osem rži 1.50—1.75, deset ječmena 1.75, 14 koruze 1.50—1.75, devet ovsu 1, sedem prosa 2, sedem ajde 1.50, 12 fižola 1.50—2.50. Mleko 1.50 do 2 din, smetana 10, sirovo maslo 24, čajno 28 do 32, jajca 0.50—0.60. Prinesli so 122 kokoši po 18 do 25, 784 piščancev 16—50, štiri gosi 30—35, 64 rac 12—18, 32 domačih zajcev 4—25 din.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Posojilo 2000 din za dve leti. F. Š. K. P. P. Tako posojilo proti vinjizbi zastavne pravice na prvem mestu našega posestva morete dobiti v sledečih mariborskih denarnih zavodih: v Spodnještajerski ljudski posojilnici, v Hranilnici dravske banovine in v Mestni hranilnici; v primeru potrebe se obrnete lahko tudi na Posojilnico v Narodnem domu.

Pravica občine do kaznovanja zaradi neplačanja trošarine. T. J. Kupili ste 291 jabolčnika, pomešanega s samorodnim vinom, prodajalka Vam je čez devet dni poslala kontrolni list z navedbo, da Vam je prodala vino, Vi niste ničesar ukrenili, niti kaj plačali, prišel je organ finančne kontrole in kmalu za njim kazenski odlok občine, da ste dolžni plačati 164 din trošarine in 50 din takse. — Ker je prodajalka navedla v kontrolnem listu, da Vam je prodala vino, je to za oblast merodajno, dokler ne bi Vi s svedočbo o preiskavi po kakem državnem ali banovinskem zavodu dokazali, da ni šlo za pijačo, podvrženo plačilu trošarine. Od vina, tudi snega samorodnic, je plačati 1 din banovinske trošarine, občinske pa, kolikor je od banovine odobreno. Vaša dolžnost je bila, da v 48 urah po prejemu kontrolnega lista javite sprejem vina odnosno pijače in plačate omenjeno trošarino. Ker je niste, Vas je smela občina kaznovati, in sicer Vam poleg plačila redne trošarine naložiti kot kazni plačilo še petkratne občinske in trikratne banovinske trošarine. — Nezanje zakona v splošnem nikogar ne opravičuje. Zoper odlok občine imate pravico pritožbe na bansko upravo v 15 dneh; vložiti je pritožbo pri občini. Ako ste 15 dnevni rok zamudili, prosite, naj se Vam milostnim potom odpusti plačilo kazni.

Tožba trgovca zoper zaščitene kmeta, oškodovanega po elementarnih neizgadah. P. K. Zadele so Vas razne elementarne neizgode, zaradi katerih ste dosegli leta 1936 75%, letos pa 50 odstotno oprostitev plačila davkov. Upniku ste 25. oktobra 1937 plačali prvo anuiteto, drugo mu pa še dolgujete in Vas sedaj terjaja na plačilo v 14 dneh. — Elementarne neizgode Vas ne oprostijo dolžnosti plačati vsakoletne anuitete in bi Vas upnik smel tožiti na plačilo druge anuitete. Dejstvo, da je dolžnik zaradi elementarnih neizgad bil oproščen plačila davkov, ga obvaruje le pred tem, da bi ga smel upnik tožiti na plačilo celotnega ostanka dolga (torej Vas na vseh enajst anuitet).

Pobiranje preko meje padlega sadja. J. R. S sosedovega drevesa pada sadje na Vašo njivo in na občinsko cesto, ki pelje čez Vaš svet. Vprašate, ali ma sosed pravico pobirati sadje, kolikor ga pade preko meje. — Ako pada sadje z vej, ki

segajo v Vaš zračni prostor, je dotično sadje Vaša last. Ako pa je dognano, da je padlo sadje z vej, ki ne segajo v Vaš zračni prostor, ima sosed pravico zahtevati izročitev dotičnega sadja, odnosno ga pobirati; seve Vam mora v slednjem primeru povrniti eventualno škodo, ako Vam jo je s tem prizadejal na njivi.

Dolžnik ne dobi neias ila o znižanju dolga. Naravoski. Ker dolgujete Posojilnici, je terjatev slednje gotovo prešla na Priv. agrarno banko, kajti sicer bi se že bili morali s Posojilnico sporazumeti. PAB je tako preobložena z delom, da Vam ne kaže drugega, kot še naprej čakati na končni obračun, ker banka ni vezana na kak rok; morda bi kaj pomagala prošnja, naj Vaš obračun vzamejo pred drugimi v delo. Sicer pa smo v »Slov. gospodarju« že večkrat obrazložili, kako se napravi obračun o znižanem dolgu in se bo morala tudi PAB navedenih predpisov držati. Točnost obračuna boste mogli pred sodiščem osporavati leto dni od dneva, ko Vam ga bo PAB poslala. — Svetujemo Vam, da sami napravite približni obračun, sestri naj Vam plačata svoj del, Vi si pa pridržite pravico, naknadno izterjati razliko, ako bi se po obračunu PAB podala v Vašo škodo.

Upnik terja 12% obresti od leta 1925 do dne 20. aprila 1932. J. P. Terjatev na obrestih zastara v treh letih. Prekine pa se zastaranje, ako dolžnik že zastarano obrestno terjatev prizna, odnosno jo obljubi plačati. Od dneva priznanja naprej teče triletni zastaralni rok znova. Zastaranje morate v primeru tožbe izrecno ugovarjati, kajti sodišče se sicer na zastaranje ne ozira. — V kolikor po gornjem obrestna terjatev še ni zastarana, bi bil upnik za čas pred 20. aprilom 1932 upravičen zahtevati 12% obresti, ako so bile v tej višini dogovorjene. Znižanje obresti je bilo namreč šele pozneje, odnosno za čas po 20. aprilu 1932 določeno.

Pravica nezakonske matere do vzgoje svojega otroka. K. A. L. Nezakonski otrok je bil štiri leta v oskrbi matere, nato leto dni pri nezakonskem očetu; nezakonska mati zahteva otroka nazaj, oče pa bi ga rad obdržal in sam vzgajal. — Obči državljanski zakonik določa, da dokler mati hoče in ji je možno, da sama vzgaja svojega nezakonskega otroka primerno bodoči namenitvi, ga ji oče ne sme odvzeti. Le ako bi bil otrokov blagor v nevarnosti zaradi materine vzgoje, bi bil oče upravičen in dolžan, ločiti otroka od matere in ga vzeti k sebi ali ga spraviti kam drugam varno in dostojno. — Ako torej nezakonski oče ne bo mogel dokazati, da bi bil otrokov blagor pri materi v nevarnosti, bo moral na materino zahtevo otroka izročiti njej in seve plačevati primerno preživnino.

Polej jamstvo enega izmed dveh porokov. Jakob S. Prevzeli ste hkratu s sosedom poročstvo za nek dolg. Dolžnik se ni ničesar odplačal in se hoče sedaj Posojilnica (upnica) vknjižiti samo na Vaše posestvo in za celo terjatev, čeprav sta dva poroka in drugi porok še ni tako obubožal, da ne bi smogel plačila polovice dolga. — Občl državljanski zakon določa, da ako je dalo poročstvo za isti cel znesek več oseb, jamči vsaka za ves znesek (ako se ni izrecno kaj drugega dogovorilo). Ako pa bi morali Vi faktično tudi plačati ves dolg, imate pravico terjati povračilo polovice od soproka.

Odprodano posestvo višje cenjeno. Predčasno hasnovanje. K. T. Ako ste se dogovorili s kupcem, da mu prodate del posestva za 28.000 din, se morate držati te dogovorjene cene, čeprav je bil odprodani del od PAB višje ocenjen. Nimate pravice odstopiti od pogodbe, češ ker vam kupec noče plačati razlike. — V kolikor je kupec pričel hasnovati odprodano posestvo, preden ste mu to dovolili, je važno vprašanje, ali odnosno kdaj je kupec plačal kupnino. V dvomu je smatrati, da sme, čim plača kupnino, posestvo že hasnovati; moral pa bi v tem primeru vam povrniti davke, ki ste jih plačali za čas, ko je že on posestvo hasnoval, ako vrednost haskov doseže višino plačanih davkov.

Naslov jugoslovanskega konzula v Braziliji. Najbolje bo, da Vaša občina uradno pošlje obvestilo, odnosno potrdilo ministrstvu za zunanje zadeve v Beogradu, da ste Vi brat v Braziliji umrle N. N. ter prosi, naj ministrstvo o tem obvesti našega konzula v Braziliji in mu pošlje potrdilo. Sicer pa menimo, da bi v Rio de Janeiro jugoslovanski konzul priporočeno pismo prejel, čeprav ne bi navedli natančnejšega naslova.

Zganjanje živine (pri oranju) 10 m daleč po sosednem travniku. A. L. Pred dvema letoma ste kupili pašnik ter ga spremenili v travnik. Sosed ima ob travniku njivo in ko orje, zganja živino po Vašem travniku. Vi bi mu dovolili zganjanje po trimetrskem pasu, kadar ni prevelika trava, on pa si lasti pravico, zganjati 10 m daleč po Vašem travniku. Vprašate, ali morate to trpeti ali ne. — Zganjanje živine po tujem svetu je služnostna pravica. Ako je sosed ni pridobil potem pogodbe z Vašim lastninskim prednikom, jo je lahko priposestvoval s 30 letnim javnim izvrševanjem brez prošnje in brez sile ter z zavestjo pravice. Vendar pa sosed ne more eventualno priposestvovane pravice izvrševati na Vašo škodo, ako pravica ni vknjižena in ste Vi pridobili posestvo (odnosno pašnik) v zaupanju na zemljiško knjigo in v dobri veri, da na pašniku nima nihče navedene služnostne pravice. Pri presoji, ali ste bili v dobri veri, bi bilo upoštevati lego sosedove njive in Vašega pašnika, namreč,

ali je zganjanje živine po Vašem pašniku neobhodno potrebno — ter tudi to, ali so bili na pašniku vidni kakšni sledovi takega zganjanja. Oboje bi govorilo zoper Vašo dobro vero — v nasprotnem primeru pa vam dobre vere ne bi mogli odrekat. Ako po gorenjem smatrate, da sosedu pravica ne pritiče, bi ga morali — ako ne bo zlepa popustil — tožiti z negatorijsko tožbo na priznanje neobstoja njegove zatrjevane pravice in na opustitev njenega izvrševanja.

Zapuščina Imeno. Že 2. februarja vam je umrla mati ter zapustila malo posestvo s hišo. Dediča sta Vi in brat. — V kolikor nista od sodišča še ničesar dobila, vprašajte predstojnika sodišča, kaj je temu vzrok. Vknjižena fideikomisarična substitucija najbrž ne, ker je bila vknjižena očitno v vajin prid. Sodišče je, odnosno bo izdalo prisojilo, s katerim bo prisodilo zapuščino vam in bratu vsakemu do ene polovice, in sicer ideelne. Ni namreč stvar zapuščinskega sodišča, razdeliti zapuščino v naravi, ako dediča nista sporazumna. — Pravice do prevzema cele zapuščine v naravi proti izplačilu polovice vrednosti v denarju sodiču nimate (brez eventualne zadavne poslednjevoljne odredbe zapustničine) ne Vi (čeprav ste sedaj podedovano posestvo svoje dni kupili od pokojnice, česar pa radi vknjižene substitucijske klavzule niste mogli zemljiško-knjižno izvesti), ne brat, čeprav je starejši. — Vsekakor vam pritiče polovica dohodkov posestva, odnosno najemnine hiše. — Cenitev ni nujna. — Na vsak način skušajte prevzem zapuščine ali njeno delitev v naravi doseči z dobrega, kajti ako ne bo mogoče doseči sporazuma, bi morali tožiti na razdelitev skupne imovine, ki bi se potem prodala na javni dražbi in bi se izkupiček razdelil med vaju. Vsekakor bi kot kupec lahko nastopili tudi Vi. Z navedenim postopanjem bi bili seveda združeni precejšnji stroški.

Neizpolnitev testamenta. Ista. Umrli je pred šestimi leti Vaš brat, ki je v testamentu določil razna izplačila (volila) vam, Vašim otrokom, za sv. maše in podobno. — Volila mora izplačati dotični, ki je zapuščino prevzel, odnosno mu je bila prisojena. Ako je bil drugi brat nepogojni dedič, je odgovoren za vse terjatve in vsem volilojemnikom za njihova volila, akoravno ni bilo zadosti zapuščine. Ako pa je dediščino nastopil s pridržkom pravne dobrote popisa, je obvezan le v toliko, v kolikor zadostuje zapuščina za terjatve upnikov, volilojemnikov in njegove lastne. V tej izmeri pa jamči dotičnik, ki mu je bila zapuščina prisojena, z vsem svojim premoženjem. Ako ne bo zlepa izpolnil svojih obvez, ga mora vsak posamezni upravičenec (volilojemnik) tožiti pred rednim sodiščem na izpolnitev (plačilo volil). Zasišanje g. župnika ne bo potrebno, ko imate Vi izvirni testament v rokah — ako ne bo brat, ki je zapuščino prevzel, osporaval pristnosti.

no ladjo pa so izpustili zopet v svobodo. Ko je odhajala na plano morje, so Benečani kazali pesti. Nekdo od Uskokov pa jim je zaklical: »Čuvaj se senjske roke!«

Sedaj je zavladalo med Uskoki veselo razpoloženje. Nekdo je poiskal svoje gusle, sedel in zapel lepo pesem o kraljeviču Marku, ki je z visoke gore zalučal svoj bojni kij v morje. Dečka sta strmela in poslušala.

Nekaj dni so še ostali v zalivu in križarili sem ter tja. Matjažek je čepel na svitku vrvi in s trnkom lovil ribe.

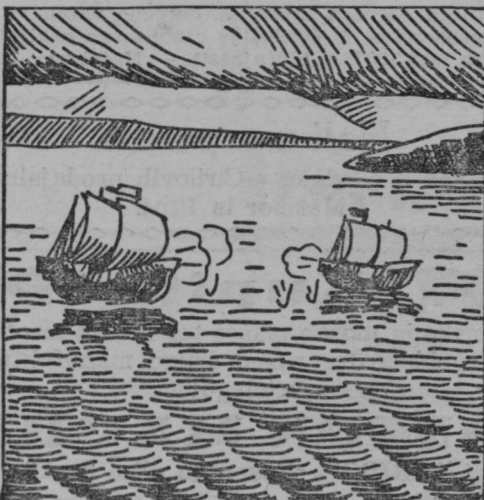
(Dalje prihodnjtje)

Našim malčkom

Matjažek

Junaškega Slovenca povest v slikah

Benečani so odgovorili s — topovi. Sedaj je zagrmelo tudi z uskoške jadrnice.

Vnel se je hud boj. Jambori so se lomili, jadra so se trgala. Grmelo je kot ob nevihti, ozračje je bilo dušljivo od žvepla in

33

smodnika. Uskoki so se dobro držali. Njihova ladja je bila manjša. Okretno je švigala sem ter tja in se izogibala krogla. Končno so Benečani izobesili belo zastavo, znamenje, da se vdajo. Uskoki so jih pozvali, naj jim slede v zaliv.

V zalivu so beneško ladjo raztovorili in razorožili posadko. Plen je bil obilen. Praz-

Njegova želja

Mali Franček neprestano vpije in kriči.
»Kaj pa ti je?« ga vpraša mati. »Ali bi rad jedel?«
»Ne.«
»Bi rad pil?«
»Ne.«
»Mogoče spal?«
»Tudi ne.«
»Kaj pa bi potem rad?«
»Kričal!«

Sama od sebe dá

Mati opominja: »Nežica, ti ne smeš zahtevati, kar bi rada; jaz ti dam sama od sebe.«
Ko je Nežica nekega dne dobila neke dobre jedi premalo, je boječe zašepetala materi: »Mama, jaz čakam, kdaj mi boš vendar dala več — sama od sebe!«

Papiga

Majhni Vinko je na obisku pri znani družini. Posebno ga zanima papiga, ki je bila prej na veržici in ima sedaj samo še obroček na nogi, katerega se je prej držala veržica.
»Ti, stric,« prične deček, »zakaj pa ima papiga prstan — aha, že vem, zato, ker je poročena.«

Društvene vesti

Sv. Peter pri Mariboru. Na Marijin praznik, 8. septembra, proslavi fantovski odsek z dekliškim krožkom 15 letnico ustanovitve mladinske organizacije, združeno z mladinskim taborom in telovadnim nastopom. Na predvečer praznika bodo zagoreli na Gorci v spomin 15 letnega prosvetnega dela kresovi, ki bodo oznanjali sosedom pomembnost praznika. Na praznik ob pol eni popoldne sprejem gostov, nato skušnja vseh sodelujočih. Ob treh telovadni nastop pri farni cerkvi. Vabimo vse prijatelje naše mladine od blizu in daleč, da se udeleže tega slavlja ter damo mladini priznanje za njeno delo. Razvoj in tok časa nas sili, da v svojem mišljenju in delovanju obrachamo pozornost na bodočnost. Mladina, ki je ponos in kvas naše fare, ter mladina, ki se nedeljo za nedeljo zbira pri telovadbi in prosveti, zasluži vso našo pozornost in priznanje. Dne 8. septembra bo spet svetel praznik v življenju katoliške mladine. Bravtski Bog živi in na svidenje v šent Retru!

Naši rajni

Sv. Marjeta ob Pesnici. V soboto, 13. avgusta, je v naši župniji zadonel spet mrtvaški zvon in župljanom oznanil žalostno vest, da je Vsemogočni poklical k sebi moža v najlepši dobi, komaj 63 letnega Ivana Grabušnik, posestnika v Vosku. Domačini nismo mogli verjeti, da nas je ta naš dobri sosed in prijatelj po komaj enotedenskem bolehanju tako nepričakovano zapustil, saj smo ga do zadnjih dni videli tako navidezno zdravega v prijaznih pogovorih s sosedi, ki jih je vodila pot mimo njegove gostoljubne hiše. Na zadnji poti smo ga spremili v ponedeljek, na dan Velikega šmarna, in sicer v tako lepem številu, kot je to redko v naši župniji. Pogreb je vodil salezijanski duhovnik g. Zalar ob spremstvu našega domačina g. kaplana Horvata Franca. Pred hišo žalosti se je od pokojnika poslovil naš g. učitelj Vauda Mirko, na grobu pa je spregovoril v slovo g. Horvat. Združeni moški zbor pod vodstvom g. Vauda in mešani zbor pod vodstvom g. organista Kurnika sta zapela nagrobnice, prvi pred hišo žalosti, na grobu in pogrebne psalme, drugi pa na grobu. Globoko vernemu in narodno zavednemu pokojniku daj ljubi Bog večni mir in pokoj! — Hudo prizadeti vdovi in sorodnikom naše sožalje!

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Sprejemem takoj poštenega mlinarja, ki se razume dobro na kmečki mlin. Franjo Dvoršek, Vitanje. 1241

Viničar, po možnosti absolvent viničarske šole, ki dobro razume trsničarstvo, se pod ugodnimi pogoji sprejme. Ponudbe na: F. Zemljčič, Ljutomer. 1243

Sprejemem učenca v trgovino z mešanim blagom s kavejo 3000—5000 din. Leopold Vorša, Sv. Martin na Pohorju, Slovenska Bistrica. 1251

Iščem viničarja s tremi do štirimi delovnimi močmi. Naslov v upravi. 1246

Iščem pridnega, poštenega viničarja s 4—5 delovnimi močmi in lastno živino. Marica Marin, Maribor, Razlagova ulica 15. 1253

Pošten hlapec se takoj sprejme k živini in vsemu poljskemu delu. Herič, Gačnik 57, Pesnica. 1267

Sodarskega vajenca sprejme takoj Klemenak Jože, sodar, Mozirje. 1268

Kovaškega vajenca sprejme takoj Lovrenčič, kovač, Biš, Sv. Bolfenk v Slov. goricah. 1269

Sprejme se takoj kovač ali strugar, ki ima veselje za kurjača. Hlep, Zg. Sv. Kungota. 1259

Pošten majar s petimi delovnimi močmi se sprejme. Anton Šuman, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1258

Iščem službo viničarja, dve moči, z dobrimi spričevali. Vukovje 60, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1261

Sprejemem takoj vajenca in pomočnika. Nekrep Franc, sedlar, Lormanje, Sv. Lenart v Slov. goricah. 1257

Konjarja, poštenega, delavnega, sprejme Frangež, žaga, Hoče. 1282

Ženska moč, ki zna opravljati vsa gospodarska dela ter kuhati, tudi za gostilno, se takoj sprejme. Naslov v upravi. 1272

Sodarske pomočnike sprejme takoj Ramšak Josip, sodar, Maribor, Meljska 10. 1273

14 do 16 let staro deklico, zdravo in pošteno, sprejemem v pomoč v gospodinjstvu. K. Maurič, Ljutomer. 1278

Sprejmeta se poštena kmečka dekla in pastir, šole prost. Čuček Jakob, Osek, Sv. Trojica v Slov. goricah. 1283

Stanovanje in zemljo dam na odslužek petčlanski družini, zmogni poljskega in vinogradniškega dela. Ločičnik, Rošpoh, Maribor. 1275

STANOVANJA IN OSKRBA.

Dva mala pridna dijaka sprejemem. Naslov v upravi. 1284

Dva dijaka začetnika sprejemem na stanovanje in vso oskrbo. Na razpolago klavir. Naslov v upravi »Slov. gospodarja«. 1252

Dijakinjo sprejemem na stanovanje in hrano. M. Werk, Maribor, Slovenska ulica 36. 1260

Dva mlajša dijaka se sprejmeta v vso oskrbo. Vprašati: Maribor, Koroška cesta 108. 1274

Dvema dijakoma nudim stanovanje in zajtrk po mesečnih 180 din. Maribor, Kosarjeva 37/I. 1285

POSESTVA:

Prodam posestvo, 31 oralov, s premičnino. Cena 42.000 din. Pridelek ostane kupcu. Jeretina Lovrenc, Lokavec, Rimske toplice. 1242

Proda se posestvo, četrt ure od Zidanega mosta. Reja štirih glav govedi, sadovnjak in vinograd. Mihael Hribšek, Širje št. 11, Zidani most. 1248

Proda se zaradi družinskih razmer krasno, zelo rodovitno posestvo, vse v ravnini. Zidano poslopje, vse v dobrem stanu. Redi se lahko sedem komadov govedi. Deset minut od farne cerkve in dve minuti od glavne ceste. Trikrat dnevno avtobusna zveza z Mariborom. Cena 95.000 din. Naslov v upravi. 1247

Lepo majhno posestvo z novo zidano hišo, dva oralna dobre zemlje, primerno za vrtnarja, od Maribora samo 3 km, prodaja Vrecl Anton, Zrkovci 48, Maribor. 1262

Dve mali posestvi v Lušečki vasi na prodaj. Pojasnila daje Jamnik Jožef, Lušečka vas, Poljčane. 1265

Prodam gozd in njivo, primerna za stavbišče, pri glavni cesti v Framu po 1,25 din m². Miroslav Potočnik, Sp. Radvanje 24, Maribor. 1263

Prodam dve lepi mali posestvi, sončna lega, tik glavne ceste, deset minut od farne cerkve in šole, eno uro od Maribora. Poslopje je zidano in z opeko krito, v isti obliki je tudi večje posestvo, kdor želi. Tu se istočasno sprejme tudi najemnik. Vprašati takoj pri Vinko Mrak, Počehova 33, Maribor. 1264

Nova hiša z velikim vrtom, njivo in vodnjakom za 19.000 din naprodaj. Vprašati: Potočnik, Maribor, Strma ulica 11. 1256

Hiša na prodaj v Račah! Proda se tudi na hranilne knjižice mariborskih denarnih zavodov! Pojasnila daje iz prijaznosti trgovec g. A. Mačun, Maribor. 1254

Tri oralne zemlje za stavbišče prodam blizu kolodvora Hoče. Zg. Hoče 14. 1286

RAZNO:

Drugod ne kupujem več, kajti najbolje in najceneje kupim obleke, čevlje in vse za vso družino v Manufakturi Grajske starinarne, Vetrinjska 10, Maribor. 1281

Hrastove, bukovne in borove prage, za dobavo prihodnje leto, kupuje Rudolf Dergan, Laško. 1276

Motorno kolo: Puch 250 ccm, dobro ohranjen, mala vožen, comp. električna razsvetljava, socius-sedež, ugodno prodaja Tišler Franc, Negova, p. Ivanjci. 1266

Jabluš — Jabolčnik, tvarina, iz katere napravite najboljši jabolčnik ali hruškovec tudi brez naravnega sadjevca. Jabluš je sedaj tako vsestransko izpopolnjen, da vsebuje vse snovi naravnega sadjevca. Ker so sedanji paketi od prejšnjih še enkrat težji, stane s poštnino 50 litrov 39.50, 100 litrov 69.—, 150 litrov 98.— din. Stotine pohvalnih pisem. Glavno zastopstvo Franc Renier, Podčetrtek. 1277

»Pri starinarju«, Maribor, Koroška 6, Zidansek, kupite poceni ostanke barhenta, žameta, cajga, flanele, oksford, predpasnike, srajce, obleke od 10 din, hlače, gate, živalni stroj 500 din. 1278

Šivalni stroj, pogrezljiv, Rast & Gassar, 2200 din, Veritas 1950 din z 20 letno garancijo, prodaja Ussar Alojz, Maribor, Trubarjeva 9. 1280

2500 din potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno doma. Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6. Postranski zaslužek! 731

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 1157

Lepe in trpežne fantovske obleke za šolo in dom od 50 din naprej, izdelek domače obrti, kupite najboljše v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Čenjenim odjemalcem se vljudno naznanja, da se je Knjižarna Panonija v Ljutomeru preselila v bivšo Vilarjevo hišo ter svojo zalogo bogato izpopolnila, a cene znižala, tako da bo vsak zadovoljen rekel: Panonija v Ljutomeru poceni prodaja. Za nadaljno naklonjenost se priporoča Zupé Anica. 1077

Spomlad! Leto! — Ostanke iz mariborskih tekstilnih tovarn, pristinobarvni, brez napak, noben kos izpod 2 m, in sicer: Paket »Serija H« z vsebino 16—21 m prima oxfordov, cefirjev, touringov in frenžef za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih. Paket »Serija M« z vsebino 16—21 m pralnega blaga za ženske obleke in dečle, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa in polsvila za bluze in obleke v izbrani lepi sestavi. Paket serija H in M pošiljam tudi mešano, torej vsakega pol. Vsak paket poštne prosto samo 130 din. Paket »Serija Z« z vsebino 3—3,20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum, oziroma plašč, in sicer: Z/1—130.—, Z/2—160.— in Z/3—250.— din zadnji dober kangarn, isti v modri in črni barvi 275.— din. Cela podloga za moško obleko po kakovosti din 80.—, 100.— in 120.—. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Trgovcem popust! Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago, zato pišite še danes na razpošiljalnico »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg. Pri dveh ali več paketih primeren popust. Kupujem jabolka na drobno in vagonске pošiljke. Iščem nakupovalce. 960

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Jurju ob Ščavnici, r. z. z. n. z., se vrši v četrtek, dne 1. septembra 1933 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1937. 4. Slučajnosti. — Načelstvo. 1270

Nalivna peresa

od Din 6.— višje, v Cirilovih prodajalnah Maribor in Ptuj.

Kupite

ženske in moške plašče ter moške in otroške obleke ter razno drugo manufakture v veletrgovini

ANTON MACUN
MARIBOR, Gosposka ulica 8—10.

Tukaj imate veliko izbiro in so cene res izredno nizke! Prispelo je tudi mnogo ostan-
kov flanela, cajga, druka, platna in štofov za moške in ženske obleke. 1255

NAGLUŠNI!

VIBRAPHON

nov pripomoček za sluh, praktično neviden, neelektričen, nobene žice, brez baterije, nikake pritlikline. Zdravniško preizkušen in priporočen. Zahtevajte takoj brezplačno prospekte in pogoje za

30 DNEVNO PREIZKUŠNJO

APARATI VIBRAPHON
(Dep. 26. A.), Zagreb, Boškovičeva 3.

Za šolo

obleke, hubertuse
čevlje, perilo i.t.d.
nudi najugodnejše
konfekcija

JAKOBLAH
Maribor, Glavni trg 2

MALA OZNANILA

RAZNO:

Vsakovrstno manufakturno blago, robce, odeje, pletenine, perilo, predpasnike itd. kupite dobro in poceni v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Vinske sode in štupe za prešo prodaja Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25. 1207

Par močnih konj je poceni naprodaj pri Hetzl, mlin, Košaki, Pesnica. 1229

Pohištvo vseh vrst dobavlja z jamčeno najceneje »Obnova« F. Novak, Jurčičeva 6. 1185

Kdor hoče biti poceni oblečen, kupuje razne ostankе in trpežno oblačilno blago, obleke in vse potrebščine v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Strigova. Nakup jajc, masla, suhih gob in vseh poljskih pridelkov. 1106

Vse za šolo

knjige in potrebščine v

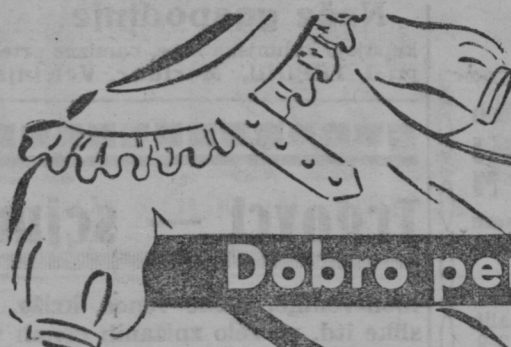

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:
Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptuj:
Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

Dobro perilo rabi

dobro milo!

Slabo milo uniči tkanino! Zato je treba pri izbiri mila paziti zlasti na kakovost. Dobro Schichtovo terpentinovo milo temeljito odpravi vsó nesnago in podaljša trpežnost perila.

SCHICHT^{ovo}

TERPENTINOVO

MILO

pere bleščeče belo

Cebelni vosek in druge deželne pridelke kupuje M. Oset, Maribor. 1192

Čunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, mešenino kupi in plača najboljši: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 461

Kompletno moško obleko, izdelek domače obrti, za din 150, 180, 210 in 240, kupite najboljši v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Kupujem staro zlato, srebrni denar (krone, goldinarje, tolarje) po najvišji ceni. Stumpf Alojz, zlatar, Maribor, Koroška cesta 8. 1154

Moške obleke - „Hubertus“
plašče, perilo, pletenine kupite najugodnejše pri

J. PREAC, Maribor, Glavni trg 13

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

BARHEND vzorčasti 8.50	CREPE MAROCENE moderne barve 34
CREPE DE CHINE v vseh barvah 18	Krasna la VOLNENA tkanina gladka 40
Tkanine za damske obleke in kostime	
VOLNENA tkanina za obleke razne barve 27	TKANINA za kostume in plašče 50

Sternceki **CELJE 24**

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

**Od 1. - 12. septembra
LJUBLJANSKI
VELESEJEM**

Polovična vozn. na železnici, parobrodih
Na odhodni železniški postaji kupite rumeno
legitimacijo za din 2.—.

Mednarodna razstava fotografije in filma.
Umetnostna razstava. - Razstava malih
živali, koz, ovac. Plemenski psi 1. in 2. 9.
Goveja živina 10. in 11. 9. - Gospodinska
razstava. - Obrt, industrija itd. - Tekma
harmonikarjev 11. septembra.

Krasno zabavišče, velikomesten variete.
Nagradno zrebanje - darila za obiske-
valce velesejma: motorno kolo, 30 ko-
les, šivalni stroj, radio-aparat.

Naše gospodinje

kupujejo kuhinjske krpe, namizne prte, perilo itd.
pri **I IRPINU**, Maribor, Veirinska ul. 15

Trgovci — sejmariji!

molitvenike, rožne vence, križe, svečnike,
slike itd. po zelo znižanih cenah vam nudi

TISKARNA SV. CIRILA,
Maribor, Kralja Petra trg 6.

Zahtevajte cenik!

1187

Lastniki srečk!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavni ali
večje dobitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki
srečk vojne škode, rdečega križa, tobačnih srečk
javite nemudoma vse svoje srečke s serijami in
številkami na naslov: »Novice o srečkah«, Mari-
bor, Cankarjeva ulica 14. Priložite 3 dinarje v
znamkah! 1156

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov,
3% obveznice, bone, delnice itd.
Valute (tuji denar) vseh držav — kupimo
tako in plačamo najbolje 1076

Bančno Kom. zavod
Maribor, Aleksandrova cesta 40
Prodaja srečk drž. razredne loterije

Kdor oglašuje — napreduje!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na ogln
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj
varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim
premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

V S A K PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR Z A V A R U J E

SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici Gosposka ulica 23 v Mariboru Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.
Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.